

בבא מציעא דף כ"א ע"א

הקדמה

בפרשת כי תצא (דברים ככב) כתוב: א. לא תרָאָה אֶת שׁוֹר אֶחָיִךְ או אֶת שׁוֹר נִדְחִים וְהִתְעַלְמָתָּ מֵהֶם, הִשָּׁב תִּשְׁיָבָם לְאֶחָיִךְ: ב. וְאִם לֹא קָרֹב אֶחָיִךְ אֲלֵיךְ וְלֹא יִדְעָתוּ, וְאִסְפָּתוּ אֶל תּוֹךְ בֵּיתְךָ וְהָיָה עִמָּךְ עַד דָּרַשׁ אֶחָיִךְ אֹתוֹ, וְהִשָּׁבְתוּ לוֹ: ג. וְכֹן תַּעֲשֶׂה לְחֹמְרוֹ וְכֹן תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְלָתוֹ וְכֹן תַּעֲשֶׂה לְכָל אֲבֹדֵת אֶחָיִךְ אֲשֶׁר תֵּאבֹד מִמֶּנּוּ וּמִצִּאתָהּ, לֹא תִוָּכַל לְהִתְעַלֵּם: מִכֵּן לומדים שהמוצא אבידה חייב מן התורה להשיבה לבעליה ואם אינו יודע מי הוא הבעלים, אם יש באבידה סימן, הרי הוא חייב להכריז עליה, כדי שיוכל להשיבה לבעליה. ואם אין בה סימן, אנו אומרים שנתייאשו הבעלים ממנה והוי הפקר, ולכן הרי היא של מוצאה. במשנתנו נלמד אלו מציאות הרי הן שלו, ובמשנה בדף כ"ד: נלמד אלו מציאות חייב להכריז.

מתנ"י אלו מציאות שלו, ואלו חייב להכריז, ומפרט התנא, אלו מציאות שלו

א. מצא פירות מפוזרין

ב. או מצא מעות מפוזרות

ג. או כריכות (עומרים קטנים) ברשות הרבים, מדוע הם שלו, הרי יש בהן סימן (רש"י)

ד. ועיגולי דבילה (תאנים יבשים הדרוסים יחד בכלי עגול)

ה. ככרות של נחתום, ועל אלו ככרות כן חייב להכריז (רש"י)

סיכום דין מצא ככרות

ומדוע	האם הרי אלו שלו או שחייב להכריז	
(רש"י)		ככרות של נחתום
(רש"י)		ככרות של בעל הבית

ו. מחרוזות של דגים (דגים החרוזים בחוט)

ז. וחתוכות של בשר

ח. וגזי צמר (צמר גזוז) הלקוחין ממדינתן, פרש"ה הלקוחין ממדינתן" (רש"י)

ועל אלו גזי צמר כן חייב להכריז (שם)

ט. ואניצי פשתן (פשתן מנופץ)

י. ולשוונות של ארגמן, חתוכות צמר ארוכות בצורת לשון, צבועות בצבע ארגמן.

בכל אלו האבידות, הדין הוא הרי אלו שלו, דברי ר' מאיר

באבידות הנ"ל האם יש בהן סימן (רש"י ד"ה מעות מפוזרות)

ומדוע זו סיבה ש"הרי אלו שלי" (שם)

ר' יהודה אומר, כל שיש בו שינוי חייב להכריז, ומפרש כיצד, מצא עגול של דבילה ובתוכו חרס, או שמצא כיכר

לחם ובתוכו מעות, חייב להכריז, ומה דעת ת"ק בזה

ר' שמעון בן אלעזר אומר, כל כלי אנפוריא, אין חייב להכריז, בגמ' מפרש מה הם "כלי אנפוריא".

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"א

גמ' שנינו במשנתנו, "מצא פירות מפוזרין"

שואלת הגמ', וכמה נחשב מפוזרין, שבזה הדין הוא "הרי אלו שלו"

האם השאלה היא על כמות הפירות או על גודל השטח שבו הם מפוזרים, או על שניהם

משיבה הגמ', אמר ר' יצחק, קב פירות, המפוזרים בארבע אמות

"אמר ר' יצחק קב בארבע אמות" לפי"ז מה הדין באופנים הבאים

האם הפירות הם שלו או לא	גודל השטח שהם מפוזרים בו	כמות הפירות
	בשלוש אמות	קב
	בחמש אמות	קב
	בארבע אמות	חצי קב
	בארבע אמות	קב וחצי

מקשה הגמ', שיעור זה של קב בארבע אמות היכי דמי, פירוש, באיזה אופן איירי שהפירות נמצאים

אי מיירי שהם נמצאים דרך נפילה, דהיינו שניכר שלא הונחו שם מדעת, אלא נפלו

א"כ אפילו טובא, יותר ממה (רש"י) _____ נמי, מה צריך להיות הדין גם בזה

ומדוע (שם)

ואי מיירי שהם נמצאים דרך הינוח, פרש "דרך הינוח"

א"כ אפילו בציר מהכי, פחות ממה _____ נמי לא יטול אותם, מדוע (רש"י)

אמר רב עוקבא בר חמא לתרץ את הקושיא, במכנשתא דבי דרי עסקינן

באר "מכנשתא" _____ "בי דרי"

פירוש: דפירות מפוזרין דמשנתנו לא איירי שנאבדו, אלא בפירות שנשארו במקום שדשו אותם.

שים לב: ש"פירות" הכוונה לגרעיני תבואה (חטין).

ולכן קב חטין בארבע אמות, דנפיש טרחייהו, איזו טרחיהו יש בזה (רש"י)

לא טרח איניש לקבצן, ולא הדר אתי ושקיל להו, אלא אפקורי מפקר להו, ולכן מה הדין

אבל בציר מהכי, פחות ממה (רש"י) _____ שבזה האם יש פחות טרחיהו או יותר

טרח והדר אתי ושקיל להו, ולא מפקר להו, ולכן מה הדין

סיכום דין מצא פירות מפוזרין

ומדוע	האם הם שייכים לבעלים או למוצא		
		דרך נפילה	פירות מפוזרין
		דרך הינוח	
שהגמ' לא יחזיר ויטור דזכר דבר דנפיש טרחייהו, ולא חשיב		קב חטין בארבע אמות	במכנשתא דבי דרי
		קב חטין בפחות מארבע אמות	

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"א

הקדמה: בגמ' לעיל אמר ר' יצחק שקב חיטים בארבע אמות הרי אלו שלו, והטעם שהם שלו, הוא משום שהבעלים לא יחזור ויטרח עבור דברים שגם נפיש טרחייהו, וגם לא חשיבי. מסתפקת הגמ' האם עיקר הטעם שהבעלים מתייאשים הוא משום דנפיש טרחייהו, או שעיקר הטעם הוא משום דלא חשיבי, והנפק"מ היא לגבי ארבעה המקרים הבאים, שבהם יש רק אחד מהטעמים.

בעי רבי ירמיה - רבי ירמיה הסתפק בארבע מקרים דלהלן:

שק"א: חצי קב חטין, המפוזרין בשתי אמות, מהו, האם הם נחשבים מפוזרין או לא

מה יהיה הדין: אם הם נחשבים מפוזרין _____ אם לא _____

צדדי הספק: **קב בארבע אמות, טעמא מאי, שמה** _____

האם עיקר הטעם שהבעלים מפקירם, הוא משום דנפיש טרחייהו שטורח רב לקבצם, מפני שהם מפוזרין בשטח גדול

וא"כ **חצי קב בשתי אמות, כיון דלא נפיש טרחייהו, מדוע אין טורח רב לקבצם** _____

לא מפקר להו (לחטין), לפי צד זה למי הם שייכים _____

או דלמא (שמא) עיקר הטעם שהבעלים מפקיר קב בארבע אמות, הוא משום דלא חשיבי

מדוע אינם חשובים בעיניו _____

וחצי קב בשתי אמות שהיא כמות קטנה יותר, **כיון דלא חשיבי, ודאי מפקר להו, לפי צד זה למי הם שייכים** _____

שק"ב: קביים (שני קבים) המפוזרים בשמנה אמות, מהו

צדדי הספק: **קב בארבע אמות, טעמא מאי** הבעלים מפקיר אותם

האם עיקר הטעם הוא משום דנפיש טרחייהו, למה יש הרבה טרחה _____

וכל שכן קביים המפוזרים בשמונה אמות, **כיוון דנפישא טרחייהו טפי, יותר ממה** _____

ולכן ודאי הבעלים **מפקר להו, לפי צד זה למי הם שייכים** _____

או דלמא עיקר הטעם שהבעלים מפקיר קב בארבע אמות, הוא משום דלא חשיבי

וקביים בשמונה אמות שזו כמות גדולה יותר, **כיון דחשיבי, לא מפקר להו, לפי צד זה למי הם שייכים** _____

שיטת התוס' בביאור ב' הספקות הראשונות של ר' ירמיה

בשמנה אמות	בשתי אמות	בארבע אמות		
			לפי מהלך א' בתוס'	
			לפי מהלך ב' בתוס'	רשות:

שאלות רשות:

א. לפי מהלך א' בתוס' מהי הכוונה "בשתי אמות" _____

ב. מה מקשים תוס' על פירוש זה _____

ג. ומה הכוונה לפי מהלך ב' _____

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"א

ספק ג': קב שומשמין בארבע אמות, מהו

מה יש יותר טירחה לקבץ, חטין או שומשמין (רש"י)

ומדוע (שם) ואלו מהם יקרים יותר (שם)

צדדי הספק: קב של חטין בארבע אמות, טעמא מאי שהבעלים מפקיר אותם

האם עיקר הטעם הוא משום דלא חשיבי, ושומשמין כיון דחשיבי, לא מפקר להו, ולכן המוצא לא יטול אותם

או דלמא, עיקר הטעם הוא משום דנפיש טרחייהו לקבצם

וכל שכן במקרה של שומשמין, כיון דנפיש טרחייהו טפי, יותר ממה

ודאי הבעלים מפקר להו, ולכן הרי שלו.

ספק ד': קב תמרי (תמרים) בארבע אמות או קב רמוני (רמונים) בארבע אמות, מהו

מה יש יותר טירחה לקבץ, תמרי ורמוני או חטין

והאם קב תמרי ורמוני הם "חשיבי"

צדדי הספק: קב של חטין בארבע אמות, טעמא מאי שהבעלים מפקיר אותם

האם עיקר הטעם הוא משום דלא חשיבי

ואם כן קב תמרי בארבע אמות או קב רמוני בארבע אמות נמי (גם כן), כיון דלא חשיבי, מפקר להו

או דלמא עיקר הטעם הוא משום דנפישא טרחייהו

וקב תמרי בארבע אמות וקב רמוני בארבע אמות, כיון דלא נפיש טרחייהו, לא מפקר להו

מאי מה הדין בד' ספיקות הללו

אומרת הגמ', תיקו תעמוד האיבעיא במקומה, מה רצונו לומר בזה

סיכום האיבעיות של ר' ירמיה

מה הצד לומר שהבעלים לא מפקיר להו	מה הצד לומר שהבעלים מפקירם להו	מה המקרה	
			ספק א'
			ספק ב'
			ספק ג'
			ספק ד'

סיכום צדדי האיבעיות של רבי ירמיה

לפי זה מה יהיה הדין במקרה של				אם עיקר הטעם שקב בארבע אמות הרי אלו שלו
קב תמרי ורמוני בארבע אמות	קב שומשמין בארבע אמות	קביים בשמונה אמות	חצי קב בשתי אמות	
				הוא משום דנפיש טרחייהו
				הוא משום דלא חשיבי

בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

סוגית יאוש שלא מדעת

הקדמה

הגמ' מביאה מחלוקת אמוראים בענין יאוש שלא מדעת, דהיינו במקרה שאדם מצא אבידה שבדרך כלל אדם מתייאש ממנה, וכשידע שנפלה ממנו מן הסתם הוא יתייאש (ויהיה הפקר), אך עדיין המאבד אינו יודע שאבד לו החפץ, ונחלקו אם "הוי יאוש" מיד כשנפל ממנו, או ד"לא הוי יאוש".

איתמר (נאמר בבית המדרש של האמוראים), **יאוש שלא מדעת**

האם האבידה באה ליד המוצא, קודם שנתיאשו הבעלים או אח"כ.

אביי אמר, שאם אח"כ יתייאשו הבעלים, **לא הוי יאוש**, ולכן למי שייכת האבידה

רבא אמר, **הוי יאוש**, ולכן למי שייכת האבידה.

מבאר הגמ' באלו מקרים לא נחלקו אביי ורבא, ומהו המקרה שבו נחלקו

בדבר (בחפץ) **שיש בו סימן, כולי עלמא** (בין אביי ובין רבא) **לא פליגי** (אינם חולקים) **דלא הוי יאוש**

ואף על גב דשמעיניה דמיאש לסוף (לאחר שנודע לו שנאבדה ממנו)

מה שמענו מהבעלים שמזה אנו יודעים שהתיאש (רש"י)

בכל זאת **לא הוי יאוש**, כלומר לא מהני מה שהבעלים מתיאשים לאחר שבאה האבידה ליד המוצא

והטעם הוא, משום **דכי אתא החפץ לידיה** (של המוצא), **באיסורא הוא דאתא לידיה**

פרש "באיסורא הוא דאתי לידיה" (ריטב"א)

וזה נחשב איסורא, כיון **דלכי ידע** הבעלים **דנפל מיניה, לא מיאש**, פירוש, שבשעה שנפל ממנו אינו עומד להתייאש

משום **דמימר אמר** המאבד, **סימנא אית לי בגויה, יהבנא סימנא ושקילנא ליה**

מקרה נוסף שבו אביי ורבא אינם חולקים

בחפץ שנשטף **בזוטו של ים, פרש (רש"י)**

ובשלוליתו של נהר, פרש (רש"י)

אף על גב דאית ביה סימן, רחמנא שרייה (התורה התירתו), **כדבעינן למימר לקמן** (דף כ"ב ע"ב)

סכס, **בזוטו של ים ובשלוליתו של נהר** למי שייכת האבידה

והאם זה גם אם האבידה באה לידו לפני יאוש

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

כי פליגי אביי ורבא, אם יאוש שלא מדעת הוי יאוש או לא, בדבר שאין בו סימן
 אביי אמר, לא הוי יאוש, והטעם הוא, דהא לא ידע דנפל מיניה ועדיין לא התייאש ממנו
 רבא אמר, הוי יאוש, והטעם הוא, כיון דלכי ידע הבעלים דנפל מיניה, מיאש, משום דמימר אמר, הרי סימנא לית לי
 בגויה, לכן נחשב שמהשתא הוא דמיאש, ממתני נחשב שהוא התייאש

סכס, בדבר שאין בו סימן:

מה הדין אם בא לידו לאחר יאוש

לפני יאוש: לפי אביי

לפי רבא

ולפי אביי כשיתיאשו הבעלים אח"כ, האם האבידה היא של המוצא

והטעם שאינה שלו, כיון שבאיסורא אתא לידו, אינו מועיל מה שמתיאש אחר כך.

האם הבעלים יכולים להוכיח שהאבידה היא שלהם ומדוע

ולכן מה על המוצא לעשות (ריטב"א)

סיכום דין אבידה שבאה ליד המוצא לפני יאוש

לפי רבא	לפי אביי		
		הדין	בדבר שיש בו סימן
		הטעם	
		הדין	בזוטו של ים או בשלוליתו של נהר
		הטעם	
		הדין	בדבר שאין בו סימן
		הטעם	

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

(סימן, פמג"ש ממקגט"י ככסע"ד)

פמג"ש: תא שמע ממה ששנינו במשנתנו, "מצא פירות מפוזרין הרי אלו שלו"

הא לא ידע דנפל מיניה, פירוש, הרי יתכן שהמאבד לא ידע שנפלו ממנו, וא"כ עדיין לא התייאש מהפירות בשעה שבאו ליד המוצא, מה מוכיחה הגמ' מזה

דוחה הגמ', **הא אמר רב עוקבא בר חמא** (לעיל כ"א) **הכא** במשנתנו **במכנשתא דביזרי** (דבי דרי, גירסת הב"ח) **עסקינן, דאבידה מדעת היא**, באר "אבידה מדעת" (רש"י)

באר את הדיחוי

סכס, "פירות מפוזרין הרי אלו שלו" האם זה משום שהבעלים מתייאשים מהן או משום שהפקירן:

לפי הבנת הגמ' בראי' לפי הדיחוי

פמג"ש: תא שמע ממה ששנינו בהמשך משנתנו, "מצא מעות מפוזרות, הרי אלו שלו"

מקשה הגמ', **אמאי** "הרי אלו שלו", **הא** יתכן שהמאבד עדיין **לא ידע דנפל מיניה**, מה מוכיחה הגמ' מזה

באר את ההוכחה

דוחה הגמ', **התם** ב"מצא מעות מפוזרות", **נמי** אפשר לומר דהוי יאוש מדעת, **כדרבי יצחק**, כמו שר' יצחק מפרש את הברייתא דלקמן, **דאמר ר' יצחק, אדם עשוי** (רגיל) **למשמש בכיסו בכל שעה ושעה** כדי לבדוק מעותיו

הכא נמי, אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה ושעה, איפה ג"כ אומרים כן

ולכן האם הבעלים התייאשו לפני שנמצאו המעות או אחרי כן (רש"י)

סכס "מצא מעות מפוזרות" האם אנו אומרים שהתייאש קודם שבא ליד המוצא או אחר כך

לפי הבנת הגמ' בראי' לפי הדיחוי

ומדוע אנו אומרים כן

פמג"ש: תא שמע ממה ששנינו בהמשך משנתנו, "מצא עיגולי דבילה וככרות של נחתום, הרי אלו שלו"

מקשה הגמ', **ואמאי** הרי אלו שלו, **הא לא ידע דנפל מיניה**, מוכח מזה שיאוש שלא מדעת הוי יאוש

דוחה הגמ', **התם נמי** (בעיגולי דבילה וככרות של נחתום), **אגב דיקירי** (כבדים) **מידע ידע בהו**

מי ידע _____ ומה הוא ידע _____

ולכן האם אנו אומרים שהתייאש קודם שבא ליד המוצא או אחר כך

פמג"ש: תא שמע מהמשך משנתנו, "**ולשונות של ארגמן, הרי אלו שלו**"

ולפי אביי קשה, **ואמאי, הא לא ידע דנפל מיניה**, דוחה הגמ', **התם נמי**, **אגב דחשיבי משמושי ממשמש בהו**

וכדרבי יצחק, שמה הוא אמר

סיכום הראיות ממשנתנו והדיחויים:

מה רוצה הגמ' להוכיח מהדינים דלהלן: א. "מצא פירות מפוזרים" ב. "מעות מפוזרות" ג. "עיגולי דבילה וככרות של נחתום" ד. "לשונות של ארגמן"

באר הראיות

איך דחתה הגמ' את הראי' מ"פירות מפוזרין"

את שלושת הראיות האחרונות דוחה הגמ', שבהם הבעלים יודע שנפל ממנו קודם שבא ליד המוצא.

מה הסיבה שהוא יודע:

ב"מעות מפוזרות"

ב"עיגולי דבילה וככרות של נחתום"

ב"לשונות של ארגמן"

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

ממקבט"י: תא שמע מברייטא, **המוצא מעות בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ובכל מקום שהרבים מצויין שם**

הרי אלו שלו, מפני שהבעלים מתיאשין מהן

וקשה לפי אב"י, **והא לא ידע דנפל מיניה, ואפילו הכי מה הדין**

ומדוע

מה מוכיחה הגמ' מזה

דוחה הגמ', **אמר ר' יצחק, אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה, באר הדיחוי**

שאלת רשות: מדוע הוצרכה הגמ' להקשות מכאן על אב"י, והרי כבר הקשתה כן לעיל מ"מעוות מפוזרות" דמשנתנו (תוס')

ממקבט"י: תא שמע ממשנה במסכת פאה, **מאימתי כל אדם** (אפילו העשירים) **מותרים** ליטול **בלקט**

באר מה זה "לקט"

משילכו בה (בשדה זו) **הנמושות, מדוע זו סיבה שמותר לכל אדם** (רש"י במסכת תענית)

ואמרינן בגמ' במסכת תענית, **מאי נמושות, פירוש, מי הם הנמושות**

ואמר ר' יוחנן, שהם סבי דאזלי אתיגרא; ריש לקיש אמר, לקוטי בתר לקוטי

ביאור מאי נמושות

באר מהו לשון "נמושות"	פרש	מי הם הנמושות כתוב בלשון הגמ'	
(שם)	(רש"י)		לפי ר' יוחנן
(רש"י)	(רש"י תענית)		לפי ריש לקיש

עכשיו חוזרת הגמ' לבאר את הראי

ואמאי כל אדם מותרין ליטול בלקט, נהי דעניי דהכא מיאשי

מדוע הם מתייאשים (רש"י)

מכל מקום, **איכא עניי בדוכתא אחריתא** (במקום אחר) **דלא מיאשי** עדיין, והרי הלקט שייך גם להם

מדוע אינם מתייאשים (שם)

א"כ מדוע מותרין לכל אדם (שם)

מה מוכיחה הגמ' מזה

אמרי בני הישיבה, לדחות את הראי, **כיון דאיכא עניי הכא** במקום הלקט

הלכך, **הנך עניי** שבמקום אחר **מעיקרא** (מתחילה) **איאשי מיאש** מן הלקט של מקום זה

ואמרי (העניי שבמקום אחר אומרם), **עניי דהתם** שבמקום הלקט, **כבר מלקטי ליה**

באר את הדיחוי

סכס, האם העניי שבמקום אחר מתייאשים, רק לאחר שהלכו הנמושות, או אפילו כשיש עדיין לקט בשדה:

לפי הבנת הגמ' בראי לפי הדיחוי

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

ממקבט": תא שמע ממשנה, מצא קציעות (תאנים מייבשות) בדרך, ואפילו אם מצאן בצד שדה קציעות (מקום ששוטחין שם תאנים לייבשן), מה אפשר להוכיח ממה שמצא אותם בצד שדה קציעות (רש"י) _____
 וכן תאנה (אילן של תאנים) הנוטה לדרך ומצא תאנים תחתיה, אותן הקציעות או התאנים מותרות משום גזל, מפני שהבעלים מתייאשים מהם, האם כשבאו הקציעות לידו כבר נתיאשו הבעלים (רש"י) _____
 וא"כ מדוע הם שלו (שם) _____ והאם זה כשיטת אביי או רבא (שם) _____
 ופטורות מן המעשר, מדוע אינן חייבות במעשר (רש"י) _____
 אבל בזיתים ובחרובים שנמצאו פירותיהם תחתיהם, אסור ליטלן לעצמו

סיכום מה משמע מהמשנה לגבי יאוש שלא מדעת

האם זה כשיטת אביי או כשיטת רבא	מה רואים מזה לגבי הדין של יאוש שלא מדעת	האם יכול המוצא ליטלן לעצמו	באלו פירות מיירי	
				רישא
				סיפא

אומרת הגמ', בשלמא רישא לא אביי לא קשיא, מה היה אפשר להקשות עליו מהרישא _____
 והטעם שאין זה קשה, משום שקציעות ותאנים כבר ידעו בהם הבעלים שנאבדו, ונתייאשו הטעם בקציעות, אגב דחשיבי ממשמש בהו, כלומר, בודק אחריהם ויודע שנאבדו ותאנה נמי, מידע ידיע דנתרא (שנושרת), ולכן האם הבעלים התיאשו קודם שבאו ליד המוצא או אח"כ _____
 סכס, מה הטעם שקציעות ותאנים מותרין (רש"י ד"ה בשלמא) _____
 ולכן האם הוי יאוש מדעת או שלא מדעת _____
 ואיך הבעלים יודעים: בקציעות _____ בתאנים _____
אלא סיפא לרבא קשיא, דקתני בסיפא "בזיתים ובחרובים אסור"
 לפי הבנת הגמ' עתה, במה שונה זיתים וחרובים מתאנים (רש"י) _____
 מדוע זו סיבה שהם אסורים (שם) _____
אמר רבי אבהו לתרץ הקושיא על רבא, שהטעם שזיתים וחרובים אסורים אינו מדין יאוש שלא מדעת, אלא משום דשאני (שונה) זית שאין הבעלים מתייאשים ממנו **הואיל וחזותו** (מראהו) **מוכיח עליו**, שְׁמָה (רש"י) _____
ואף על גב דנתרין זיתי (שנושרים הזיתים), מ"מ לא מיאש, דמידע ידיע של מי הם, שהרי **דוכתא דאיניש איניש הוא**, שחזותו מוכיח עליו שנפל מאילן זה, איך הוא מוכיח עליו (תוס' בסוף ד"ה תאנה) _____
 סכס, מה הטעם שזיתים וחרובין אסורים משום גזל: _____
 לפי הבנת הגמ' בקושיא _____ לפי התירוץ _____
 מקשה הגמ', **אי הכי**, שְׁמָה _____
אפילו רישא דאירי בתאנים, נמי, מה צריך להיות הדין _____
 ומדוע _____
אמר רב פפא לתרץ את הקושיא, שהטעם שמותרת משום גזל הוא משום דתאנה עם נפילתה נמאסת ולכן הבעלים מפקיר את הפירות שנשרו, אע"פ שחזותו מוכיח עליו. סיכום התירוץ, שבשניהם "חזותו מוכיח עליו", ואעפ"כ בתאנים הוא מתיאש, ובזיתים וחרובים אינו מתייאש: _____
 מדוע בתאנים הוא מתיאש _____
 ומדוע בזיתים וחרובים לא _____

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

ממקבט: תא שמע מברייתא, הגנב שנטל חפץ מזה ונתן לזה, פירוש, שגנב מאדם אחד ונתן לאדם אחר

וכן גזלן שנטל מזה ונתן לזה, פירוש, שגזל מאדם אחד ונתן לאדם אחר

וכן ירדן שנטל מזה ונתן לזה, דהיינו שעלה על גדותיו ונטל חפץ מאדם אחד ונתנו אצל אחר

הדין הוא, מה שנטל הגנב או הגזלן או הירדן, נטל, ומה שנתן נתן

לפי דברי הברייתא למי שייך החפץ _____ והטעם שהוא שלו, מפני שהבעלים מתייאשים ממנו

האם דין זה הוא רק בירדן או גם בשאר נהרות (רש"י) _____

א"כ מדוע נקט התנא "ירדן" (שם) _____

מקשה הגמ', בשלמא גזלן *וירדן הרי אלו שלו, משום דקא חזי (שרואה) להו (את הגזלן והירדן), ומיאש

מה הוא רואה _____

ולכן האם הבעלים כבר נתיאשו כשבא החפץ לרשות השני _____

אלא גנב, מי קא חזי ליה הבעלים בשעה שגנב, דנאמר דמיאש קודם שבא החפץ לרשות השני

מדוע בגזלן אנו אומרים שהבעלים יודעים שנגזל ממנו ואילו בגנב אינו יודע _____

על מי קשה _____

באר את הקושיא _____

כדי שלא יקשה על אביי, תרגמה רב פפא את הברייתא, דמיירי בלסטים מזוין ולא בגנב רגיל

במה שונה "לסטים מזוין" מגנב רגיל (רש"י) _____

לפיי? כשבא החפץ ליד השני האם נודע לבעלים שנטלו ונתיאשו (שם) _____

מקשה הגמ', אי הכי, שמה _____

היינו גזלן, מדוע הוא כגזלן _____ ולכן מה קשה _____

מתרצת הגמ', תרי גוויני גזלן שיש שני סוגי גזלן, אלו הם א. _____ ב. _____

כיצד קורא התנא "לסטים מזוין" _____ ומדוע (בבא קמא דף נז.).

סכס, לפי אביי באיזה "גנב" מיירי: לפי הבנת הגמ' בקושיא _____ לפי התירוץ של ר"פ _____

ביאור מדוע "הגנב שנטל מזה ונתן לזה, מה שנטל נטל ומה שנתן נתן"

מדוע "מה שנטל נטל ומה שנתן נתן"	האם הבעלים מתייאשים קודם שבא ליד השני או אח"כ	האם איירי בגנב רגיל או בלסטים מזוין	
פ"א ש"א מ"ד ה"ו י"א			לפי רבא
מש"א ש"א ל"ד כאחר י"א שהרי ראה שנטל ממנו ומתייאש			לפי אביי

סכס, האם בגנב רגיל שנטל מזה ונתן לזה, אמרינן מה שנטל נטל ומה שנתן נתן:

לפי אביי _____ ומדוע _____

לפי רבא _____ ומדוע _____

*הערה: אע"פ שלמדנו לעיל (כא:) דבזוטו של ים ובשלוליתו של נהר רחמנא שרייה אפילו דאתי ליד המוצא קודם יאוש, היינו דוקא דאין יכול להציל כלל, דהוי אבודה מכל אדם, משא"כ בירדן שנטל, איירי דיכול להציל.

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

ממקבט": תא שמע מברייתא, שטף נהר קוריו עציו ואבניו של אדם אחד, ונתנו בתוך שדה חבירו

הרי אלו שלו, של מי _____
 והטעם מפני שנתיאשו הבעלים מיד, מדוע אנו אומרים כן (רש"י) _____
 באר מה זה "קול" _____
 מדייקת הגמ', טעמא, שמה _____
 זה רק משום שאנו יודעים דנתיאשו הבעלים, הא סתמא, באר "סתמא" (רש"י) _____
 לא, מה לא (שם) _____
 על מי הקושיא (שם) _____ שמה היה צריך להיות הדין לפי דבריו גם ב"סתמא" _____
 ומדוע _____

מתרצת הגמ', הכא במאי עסקינן, כשיכול להציל, פירוש, שמה שאנו מדייקים מהברייתא ד"בסתמא" חייב להחזיר, היינו "כשיכול להציל", דהיינו בדבר שיש בו סימן, ולכן אינו מתייאש

סכס, "שטף נהר קוריו עציו ואבניו וכו' הרי אלו שלו, מפני שנתיאשו הבעלים" איזה דין אפשר לדייק מזה:

לפי אב"י _____ לפי רבא _____
 מקשה הגמ', אי הכי דכשיכול להציל חייב להחזיר
 אימא סיפא, דתני בסיפא של הברייתא, אם היו הבעלים מרדפין אחריהם (אחרי הקורות העצים והאבנים)
 חייב להחזיר, דמה שהבעלים מרדפים אחריהם הרי זה מוכיח שלא נתייאשו הבעלים מהם
 ואי הברייתא מיירי ביכולין להציל, אם כן מאי אריא מרדפין, (למה נקט דחייב להחזיר דוקא במרדפין)
 אפילו אין מרדפין נמי, מה צריך להיות הדין _____
 ומדוע (רש"י) _____

מתרצת הגמ', הכא בברייתא במאי עסקינן, ביכולין להציל על ידי הדחק

פרש "על ידי הדחק" (רש"י) _____

ולכן אם הבעלים מרדפין הרי זו הוכחה שלא אייאש, אבל אם אין מרדפין מוכח שאיאושי מיאש

מדוע "אין מרדפין" הוי הוכחה שהבעלים נתייאשו (שם) _____

סיכום הדינים היוצאים מהברייתא "שטף נהר וכו'" ודברי הגמ' עליה

באין מרדפין אחריהם	במרדפין אחריהם		
		הדין	כשאין הבעלים יכולים להציל כלל
		והטעם	
		הדין	כשיכולים להציל גם לאחר זמן
		והטעם	
		הדין	כשיכולים להציל רק על ידי הדחק
		והטעם	

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

הקדמה

במסכת תרומות פרק א' משנה א' תנן "חמשה לא יתרמו, ואם תרמו, אין תרומתן תרומה" ואחד מאלו שאין תרומתן תרומה, "התורם את שאינו שלו" דהיינו התורם שלא ברשות בעלים, והברייתא שלפנינו מביאה מקרה שאע"פ שהפריש בלי ידיעת הבעלים, תרומתו תרומה.

ככסע"ז: תא שמע, מהא דתני בברייתא, כיצד אמרו, פירוש, באיזה מקרה אמרו חכמים

שהתורם תרומה שלא מדעת הבעלים, הוי תרומתו תרומה

הרי שירד לתוך שדה חבירו, וליקט פירות לצורך בעל הבית, ותרם מהם תרומה שלא ברשות הבעלים

הדין הוא, שאם בעל הבית חושש משום גזל, פירוש, שהוא מקפיד על ההפרשה, ומחשיב זאת למעשה גזילה

אין תרומתו תרומה, ואם לאו, מה לא _____ **תרומתו תרומה**

מבארת הברייתא, ומניין הוא יודע אם בעל הבית חושש משום גזל ואם לאו

הרי שבא בעל הבית ומצאו את התורם לאחר מכן, ואמר לו "כלך אצל יפות"

פרש "כלך אצל יפות" (רש"י)

אזי, אם אכן נמצאו בשדה פירות יפות מהן, תרומתו תרומה, מדוע _____

ואם לאו, מה לא _____ **אין תרומתו תרומה, מדוע** _____

ואם לא אמרו לו הבעלים כלום

אלא ליקטו הבעלים עוד פירות והוסיפו עליהן (על הפירות שהפריש)

בין כך ובין כך, פרש _____

תרומתו תרומה, מדוע _____

סיכום דין התורם שלא מדעת בעלים

ולכן האם תרומתו תרומה	מה היא כוונת הבעלים		
		ונמצאו יפות מהן	כשאמר לו "כלך אצל יפות"
		ולא נמצאו יפות מהן	
		כשליקטו הבעלים והוסיפו עליהן	

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

מקשה הגמ' וכי נמצאו יפות מהן אכן תרומתו תרומה, אמאי, הרי בעידנא דתרם הא לא הוה ידע

מי לא ידע _____ ומה הוא לא ידע _____

אלא על כרחך מדוע תרומתו תרומה (רש"י) _____

מה מוכיחה הגמ' מזה (שם) _____ וא"כ על מי קשה _____

מתרצת הגמ', תרגמה רבא אליבא דאביי, פ"י, רבא פירש את הברייתא גם לפי דעת אביי

דהברייתא מיירי דשויה (בעה"ב את התורם) שליח להפריש תרומה עבורו, ולכן ההפרשה היא לדעת

הכי נמי מסתברא, שמה _____

דאי סלקא דעתך דמיירי דלא שויה שליח, א"כ יקשה מי הויה תרומתו תרומה, הא (הרי) מה שאפשר להפריש

תרומה ע"י שליח נלמד מהפסוק "כן תרימו גם אתם", שהיה אפשר לכתוב "כן תרימו אתם", ובכל זאת "גם אתם"

אמר רחמנא (התורה), המילה "גם" באה לרבות שלוחכם, פירוש, שגם שליח יכול להפריש תרומה עבורכם.

וכיון שלומדים שליחות בתרומה מ"גם אתם", צריך שהשליח יהיה דומה ל"אתם"

מה אתם, כשאתם מפרישים תרומה, הרי זה לדעתכם, אף שלוחכם יכול להפריש תרומה רק לדעתכם

באיזה אופן הוי "לדעתכם" (רש"י) _____

סכס, מאיזו מילה לומדים ש"שלוcho של אדם כמותו" לגבי תרומה _____

ומנין שהוא יכול לתרום רק לדעת הבעלים _____

ולכן אי אפשר לפרש "התורם שלא מדעת" כפשוטו, דהיינו שהפריש בלא ידיעת הבעלים

אלא על כרחך הכא בברייתא במאי עסקינן, כגון דשויה שליח ואמר ליה "זיל תרום"

ולא אמר ליה "תרום מהני פירות", רצה לומר, שלא פירש מאלו פירות הוא רוצה שיתרום, מהיפות או מהבינונית

וסתמיה דבעל הבית כי תרום, מבינונית הוא תרום, ואזל איהו (השליח) ותרום מיפות, ובא בעל הבית ומצאו ואמר

ליה "כלך אצל יפות", שאז הדין הוא, שאם נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה, ואם לאו אין תרומתו תרומה

לפי התירוץ מה הכוונה "התורם שלא מדעת" _____

ביאור הברייתא לפי התירוץ של רבא:

האם הברייתא מיירי שהבעלים מינהו שליח או שהפריש מעצמו _____

ומה ההכרח לומר כן _____

האם הבעלים אמרו לו מאיזה סוג להפריש _____

מאיזה סוג פירות מפריש בעה"ב בדרך כלל _____ וממה הפריש השליח _____

מה אמר לו בעל הבית כשמצאו _____

ומה כוונתו לומר בזה: כשנמצאו יפות מהן _____ ולכן האם תרומתו תרומה _____

כשלא נמצאו _____ ולכן האם תרומתו תרומה _____

סכס, הא דתני בברייתא "התורם שלא מדעת" מדוע תרומתו תרומה: לפי ההו"א _____

לפי התירוץ של רבא _____

סיכום האם אפשר להוכיח מהברייתא לגבי יאוש שלא מדעת

באר מדוע יש ראי' / אין ראי'	האם אפשר להוכיח מהברייתא מה הדין ביאוש שלא מדעת	פרש "ותרם שלא ברשות"	האם מיירי שהבעלים עשה אותו שליח לתרום עבורו	
				לפי הבנת הגמ' בהו"א
				לפי תירוץ רבא

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

הגמ' מביאה מעשה שהבעלים אמר ליטול מהיפות, ודנה מה היתה כוונתו בזה.

אמימר ומר זוטרא ורב אשי, אקלעו לבוסתנא (נודמנו לפרדס) **דמרי בר איסק**

אייתי *אריסיה (הפועל של מרי הביא) **תמרי ורמוני, ושדא קמיהו** (והניח לפניהם)

אמימר ורב אשי אכלי מהפירות, ומר זוטרא לא אכיל, מדוע לא אכל (רשי"י)

אדהכי (בינתיים) **אתא מרי בר איסק, אשכחניהו, ואמר ליה לאריסיה, אמאי לא אייתית להו לרבנן מהנך שפירתא**

פרש מה אמר מרי לאריס שלו

האם עכשיו מר זוטרא אכל

אמרו ליה **אמימר ורב אשי למר זוטרא, השתא, עכשיו שמה**

אמאי לא אכיל מר, והתניא, שאם אמר לו בעל הבית "כלך אצל יפות"

הדין הוא שאם **נמצאו יפות מהן, תרומתו תרומה, כמו כן כאן, הרי מרי גילה דעתו שנוח לו במה שנתן לנו האריס**

במה גילה דעתו

אמר להו מר זוטרא לאמימר ורב אשי, שמקרה זה אינו דומה לתרומה

שהרי **הכי אמר רבא, לא אמרו חכמים, שכשבעלים אומר "כלך אצל יפות"** הרי זו הוכחה שהוא מסכים עם מה שעשה

אלא לענין תרומה בלבד, משום דמצוה הוא, וניחא ליה לבעלים

אבל הכא, אפשר לומר שבאמת מרי לא הסכים עם מה שנתן האריס את הפירות, ומה שאמר "אמאי לא אייתית להו

לרבנן מהנך שפירתא" זה רק **משום כסיפותא** (שלא יתבייש האריס שנתן ללא רשות) **הוא דאמר הכי.**

סכס, לרבא, לגבי אלו דברים הוי "כלך אצל יפות" הוכחה שהבעלים מסכים

ומדוע	כשאמר לו "כלך אצל יפות" ונמצאו יפות מהן, האם זו הוכחה שהבעלים מסכים עם מה שעשה	
		לענין תרומה
		במעשה דמרי בר איסק

סכס, מדוע לא אכל מר זוטרא מהפירות קודם שבא מרי

ומדוע חשש גם לאחר שבא ואמר "אמאי לא אייתית להו לרבנן מהנך שפירתא"

*אריס הוא אדם העובד בקרקע של חבירו, וכתשלום עבור עבודתו הוא מקבל חלק מהפירות שתוציא השדה, כפי מה שהתנו ביניהם.

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

דין הכשר אוכלין לקבלת טומאה

כתוב בפרשת שמיני (ויקרא יא - לח) "וכי יתן מים על זרע ונפל מנבלתם עליו, טמא הוא לכם" מפסוק זה לומדים שאין אוכל מוכשר לקבל טומאה עד שיבואו עליו אחד משבעה משקין שהן: 1. יין, 2. דבש, 3. שמן, 4. חלב, 5. טל, 6. דם, 7. מים (וסימנך י"ד שח"ט ד"ם).
דין זה של "הכשר" הוא דוקא אם המשקה בא על האוכל ברצון הבעלים ובברייתא שלפנינו יבואר באיזה אופן המשקים מכשירין את האוכל לקבל טומאה.

ככסע"ז: תא שמע מברייתא, עודהו הטל עליהן, על מה (רש"י) _____

ושמח, מי _____ ובמה (רש"י) _____

הרי זה ב"כי יתן", ולכן האם הוכשרו לקבל טומאה או לא (רש"י) _____

אבל אם נגבו, מתי התייבשו (רש"י) _____

אף על פי ששמח בעל הפירות, האם שמח קודם שנגבו או אחר שנגבו (רש"י) _____

אינו ב"כי יתן" והפירות לא הוכשרו לקבל טומאה.

סכס, ירד טל על פירות, ושמח הבעלים:

באיזה מקרה הוכשרו הפירות ובאיזה לא _____

שואלת הגמ', טעמא מאי, שמה _____

וכי לאו משום דלא אמרינן כיון דאגלאי מילתא דהשתא ניחא ליה, מעיקרא נמי ניחא ליה

באר מה לא אמרינן _____

וא"כ על מי קשה (רש"י) _____ שמה צריך להיות הדין לפי דבריו _____

דוחה הגמ', דאין להקשות מדין "הכשר לקבלת טומאה" משום שאני התם לגבי הכשר, שזה גזירת הכתוב

דכתיב "כי יתן" דהיינו ניתן לקרא "כי יתן", שהרי כתוב בלא וא"ו

שזה בא ללמדנו שאין הפירות מוכשרים לקבל טומאה עד שיתן הבעלים עליהן משקים

סכס, "נגבו אע"פ ששמח, אינו בכי יתן", מה הטעם:

לפי הבנת הגמ' בקושיא _____

לפי הדיחוי _____

מקשה הגמ', אי הכי, שמה _____

אפילו רישא נמי, מה המקרה דתני ברישא _____

שמה הדין בזה, לפי מה דתני בברייתא _____ ומה צריך להיות הדין בזה לפי הדיחוי _____

ומדוע _____

מתרצת הגמ', התם ברישא, הטעם שהוכשרו הפירות לקבל טומאה, הוא כדרב פפא

דרב פפא רמי (הקשה סתירה), כתיב בפסוק "כי יתן מים על זרע" (בלי וא"ו), וניתן לקרא זאת "כי יתן"

משמע מזה, שההכשר לקבל טומאה הוא דוקא אם נתנו הבעלים את המים על האוכל בידיים

וקרינן את הפסוק "כי יתן" (כאילו כתוב עם וא"ו), משמע שההכשר לקבל טומאה הוא אפילו אם נפלו המים מאליהם.

ביאור הסתירה בין איך שהפסוק נכתב, לאיך שהוא נקרא

מה המשמעות של זה	לפי זה, אם נפלו משקים מאליהם, האם האוכלין הוכשרו לקבל טומאה	נקד	
		"כי יתן"	לפי מה דכתיב
		"כי יתן"	לפי מה דקרינן

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

על הסתירה שיש בפסוק, בין הא דכתיב "כִּי יִתֵּן" להא דקרינן "כִּי יִתֵּן"
 אמר רב פפא, **הא כיצד**, פירוש, איך אפשר ליישב את הסתירה בפסוק
 דבעינן **"כִּי יִתֵּן"**, פירוש, שצריך שהכשר לקבל טומאה ע"י משקים שנפלו על הפירות מאליהם
 יהיה **דומיא ד"כִּי יִתֵּן"** כמו נתינת משקים בידיים

דהיינו, **מה "כִּי יִתֵּן"** הרי זה **לדעת** הבעלים, באר **"לדעת"** (רש"י)
אף "כִּי יִתֵּן" שנפלו משקים על הפירות מאליהם **נמי**, אין הם מכשירין לקבל טומאה, אלא אם כן זה **לדעת** הבעלים,
 דהיינו שיתרצו הבעלים בשעה שהמשקים עליהם.

סכס, לרב פפא, האם משקין מכשירין לקבל טומאה באופנים הבאים

כשנפלו מעצמן		כשנתן בידיים	
ולא ניחא לבעלים בזה	וניחא לבעלים בזה		
			אם היה כתוב "כִּי יִתֵּן" וקרינן "כִּי יִתֵּן"
			אם היה כתוב "כִּי יִתֵּן" וקרינן "כִּי יִתֵּן"
			השתא דכתיב "כִּי יִתֵּן" וקרינן "כִּי יִתֵּן"

סיכום הברייתא "עודהו הטל עליהם וכו'"

ולכן האם האוכלין הוכשרו לקבל טומאה	האם הבעלים ניחא להו		מה המקרה	
	בשעה שעדיין הטל עליהם	במה שירד הטל עליהם		
				ברישא
				בסיפא

סכס : באר הקושיא "אי הכי, רישא נמי"
 ומה מתרצת הגמ'
 סכס, מה רצתה הגמ' להוכיח מהברייתא "עודהו הטל עליהן וכו'"
 מאיזה דין בברייתא הראי'
 באר הראי'
 איך דחתה הגמ' את הראי'

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

ככסע"ז: תא שמע, מהא דאמר ר' יוחנן משום (בשם) התנא ר' ישמעאל בן יהוצדק

מנין לאבידה ששטפה נהר שהיא מותרת

דכתיב, כתוב את לשון הפסוק

איזו מילה בפסוק דרשינן _____ ומדוע (רש"י)

מזה לומדים שהחייב של השבת אבידה נאמר

במי שאבודה רק הימנו (מבעליה), אך ומצויה אצל כל אדם, יצאת זו, לאיזו אבידה הכוונה

שאבודה ממנו, ואינה מצויה אצל כל אדם, שמה הדין באבידה זו

סכס, אבידה שהיא אבודה רק מבעליה, האם המוצא חייב להחזירה או לא

ומה הדין אם היא אבודה מכל אדם _____ ומנלן

ומבאררת הגמ', ואיסורא דומיא דהיתירא

איזו אבידה היא של היתירא (רש"י)

ואיזו היא של איסורא (רש"י)

פירוש, מאחר ואבידה האסורה, ואבידה המותרת נלמדים מאותו פסוק, יש ללמוד בהיקש אחד מהשני

דהיינו, מה היתירא (אבידה המותרת) אין בה חילוק בין דאית בה סימן, ובין דלית בה סימן, שבכל אופן, שרא (מותרת),

אף איסורא (אבידה האסורה) גם כן אין לחלק בין דאית בה סימן, ובין דלית בה סימן, שבכל אופן היא אסורה

סכס, "איסורא דומיא דהיתירא"

איזו אבידה היא המלמדת _____ ואיזו הנלמדת _____ ובאיזו דרשה לומדים

שמה אנו אומרים באבידה המותרת

ומה לומדים מזה לאבידה האסורה

מהו המקרה שאנו אומרים שיש איסור אפילו באבידה שאין בה סימן

וא"כ על מי קשה _____ שמה הדין לפי דבריו באבידה שבאה לידו לפני יאוש

ביאור הקושיא על רבא

מה הדין לפי רבא		מה הדין לפי אב"י		מה המקרה	
בלי סימן	עם סימן	בלי סימן	עם סימן		
					של היתירא
					של איסורא
				לפי זה האם היתירא דומיא איסורא	

מחמת קושיא זו אומרת הגמ', תיובתא (קושיא) דרבא, תיובתא אכן קושיא היא

והלכתא כוותיה דאב"י כשחולק על רבא, ביע"ל קג"ם

איזו אות מסימני יע"ל קג"ם שייך למחלוקת אב"י ורבא דסוגיינתנו (רש"י)

המשך בבא מציעא דף כ"א ע"ב - כ"ב ע"ב

אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי, וכי מאחר דאיתותב רבא

ולכן מה נפסק הדין ב"יאוש שלא מדעת"

אם כן, הני תמרי דזיקא, באר (רש"י)

היכי אכלינן להו, מדוע שיהיה אסור לאוכלן (רש"י)

שאלת רשות: מדוע רב אחא שאל זאת דוקא לפי אביי, הרי גם לפי רבא תמרי דזיקא לא מתייאשין מהן, שהרי

חזותו מוכיח עליו (שם)

אמר ליה, מי אמר למי

כיון דאיכא שקצים ורמשים דקא אכלי להו, מעיקרא יאושי מיאש הבעלים מנייהו

מתי הבעלים מתייאשים מהם (רש"י) ומדוע הם מתייאשים (רש"י)

סכס, האם "תמרי דזיקא" הוי ייאוש מדעת או לא

ומדוע

שאל אותו רב אחא, יתמי קטנים דלאו בני מחילה נינהו, מאי

פירושו, הרי יתכן שהתמרים הן של יתומים קטנים שאין הפקירן הפקר, וא"כ איך מותר לאכלן

אמר ליה רב אשי, באגא (בקעה, דהיינו שטח גדול שיש בו הרבה שדות), בארעא שהיא כולה דיתמי לא מחזקינן

באר תשובתו (רש"י)

שאל לו על זה רב אחא, במקרה שהקרקע מוחזק ועומד, מאי, באר "מוחזק ועומד" (רש"י)

וכן שאל על מה שאמר הטעם "כיון דאיכא שקצים ורמשים"

כרכתא, מאי, באר "כרכתא" (רש"י) ומדוע שיהיה אסור (שם)

אמר ליה רב אשי, שאכן במקרים אלו, התמרים אסורין

סכס, באלו שתי מקרים הם אסורים

סיכום דין תמרי דזיקא

והטעם	האם הן מותרים או אסורים	
		בסתם תמרי דזיקא
		כשיש ספק אם הקרקע של יתומים
		כשהקרקע מוחזקת שהיא של יתומים
		כרכתא

סיכום הראיות לדין יאוש שלא מדעת והדיחויים

הסימנים	כתוב את עיקר דברי המשנה \ הברייתא	האם זו הוכחה לאביי \ לרבא	באר את ההוכחה	באר את הדיחוי
א.	פלוט			
ב.	פלוט			
ג.	פלוט			
ד.	פלוט			
ה.	פלוט			
ו.	פלוט			
ז.	פלוט			
ח.	פלוט			
ט.	פלוט			
י.	פלוט			
יא.	פלוט			
יב.	פלוט			

תם ונשלם בעזרת הי"ת סוגיית יאוש שלא מדעת

אייר תשע"ו

בבא מציעא דף כ"ב ע"ב - כ"ג ע"א

שנינו במשנתנו, "כריכות ברשות הרבים, הרי אלו שלו"

אמר רבה, ואפילו בדבר (בכריכות) שיש בו סימן, ג"כ מה הדין _____

אלמא, קסבר רבה, סימן העשוי לידרס, לא הוי סימן

פרש "סימן העשוי לידרס" _____ והאם הסימן כבר נדרס _____

באיזה מקום הסימן עשוי לידרס (רש"י) _____ ובאיזה חפץ מיירי (שם) _____

איך משמע שרבה סובר דלא הוי סימן _____

ומדוע לא הוי סימן (רש"י) _____

רבא אמר, לא שנו, שמה _____

אלא בדבר שאין בו סימן, אבל בדבר שיש בו סימן, חייב להכריז אע"פ שנמצאו ברה"ר

אלמא, קסבר רבא, סימן העשוי לידרס, הוי סימן

ואיכא דמתני להא שמעתא, באנפי נפשה, איזו שמועה _____

פרש "באנפי נפשה" _____

סימן העשוי לידרס, רבה אמר לא הוי סימן, ורבא אמר הוי סימן.

סיכום המחלוקת אם סימן העשוי לידרס הוי סימן או לא

ולכן באיזה אופן "כריכות ברה"ר, הרי אלו שלו" אפילו שיש בו סימן/ רק כשאין בו סימן	"סימן העשוי לידרס" האם הוי סימן או לא	
		לפי רבה
		לפי רבא

המשך בבא מציעא דף כ"ב ע"ב - כ"ג ע"א

הגמי' מקשה על רבא מהמשנה

תנן במשנתנו, **"כריכות ברשות הרבים, הרי אלו שלו"**

ובמשנה הבאה תנן, **"כריכות ברשות היחיד, נוטל ומכריז"**, האם איירי ברה"י ממש _____

אלא מה הכוונה ברשות היחיד (רש"י) _____

מבררת הגמי', **היכי דמי** שיש נפק"מ אם מצא כריכות ברשות הרבים או ברשות היחיד

אי מיירי בכריכות **דלית בהו סימן**, א"כ כשמצאן **ברה"י**, **מאי מכריז** המוצא, שעל ידי זה יוכל המאבד לתת סימן

מדוע לא תועיל ההכרזה _____

אלא לאו, דמיירי בכריכות **דאית בהו סימן**, וקתני במשנתנו, שאם מצאן **ברה"ר**, **הרי אלו שלו**

אלמא, **סימן העשוי לידרס**, לא הוי **סימן**, וא"כ הוי **תיובתא דרבא**

סיכום הקושיא: האם המשניות מיירי בכריכות שיש בהן סימן או לא _____

מה ההכרח לומר כן _____

וא"כ מדוע ברה"ר הרי אלו שלו הרי יש בהן סימן _____

מה מוכיחה הגמי' מזה לגבי סימן העשוי לידרס _____ ולכן על מי קשה _____

מתרצת הגמי', **אמר לך רבא** (רבא יכול לומר לך), **לעולם** מיירי בכריכות **דלית בהו סימן**

ודקא אמרת שא"כ כשמצאן **ברה"י מאי מכריז**, הרי אין בהן סימן

אפשר לומר ש**מכריז מקום**, מה אומר המוצא בהכרזתו (רש"י) _____

ומה יאמר המאבד (שם) _____

בהמשך הגמי' יתבאר מדוע ברשות הרבים "מקום" לא הוי סימן.

ביאור דברי המשנה "ברשות היחיד נוטל ומכריז"

מה מכריז המוצא	ומה יאמר המאבד	
		לפי רבה
		לפי רבא

ורבה אמר, מקום לא הוי סימן ולכן אינו מעמיד את המשנה כרבא ד"מכריז מקום"

דאיתמר, "מקום", רבה אמר לא הוי סימן, ורבא אמר הוי סימן.

ביאור המשניות "כריכות ברה"ר הרי אלו שלו", "ברה"י נוטל ומכריז"

האם מיירי בכריכות שיש בהן סימן או לא	"ברה"י נוטל ומכריז" מאי מכריז	מדוע "ברה"ר הרי אלו שלו"	
			לפי רבה
		כאזאר להן	לפי רבא

המשך בבא מציעא דף כ"ב ע"ב - כ"ג ע"א

תא שמע מהא דתני בברייתא, כריכות שנמצאו ברה"ר, הרי אלו שלו, ואם נמצאו ברשות היחיד, נוטל ומכריז, והאלומות, בין אם נמצאו ברשות הרבים, ובין אם נמצאו ברשות היחיד, נוטל ומכריז

סיכום דיני הברייתא

מה הדין אם נמצאו		באר מה הן	
ברשות היחיד	ברשות הרבים		
		(רש"י במשנה)	כריכות
		(רש"י)	אלומות

מקשה הגמ', בין לרבה ובין לרבא מדוע שונה דין כריכות מדין אלומות

רבה היכי מתרץ לה את הברייתא, שלפי דבריו מה הטעם שכריכות ברה"ר הרי אלו שלו (רש"י) _____
 א"כ מה צריך להיות הדין גם באלומות ברה"ר (שם) _____
ורבא דמוקי בכריכות שאין בהן סימן, **היכי מתרץ לה** _____
 דלפי דבריו קשה, מאי שנא כריכות ברה"ר, שהדין הוא ש _____
 לאלומות ברשות הרבים, שהדין הוא ש _____

מתרצת הגמ', שכל אחד מתרץ את הברייתא לשיטתו:

רבה דאמר ש"כריכות" דמשנתנו איירי שיש בהם סימן, מתרץ את הברייתא לטעמיה, **בסימן**.

ורבא דאמר דמשנתנו איירי בדבר שאין בו סימן, מתרץ לטעמיה, **במקום**.

ומבאר הגמ' את התירוצים:

רבה מתרץ לטעמיה בסימן, שהטעם שכריכות ברה"ר הרי אלו שלו, הוא משום דמדרסא, והסימן שבהן נשחת,

משא"כ כריכות ברשות היחיד נוטל ומכריז, כיון דלא מדרסא, והסימן אינו נשחת

והאלומות, בין אם נמצאו ברה"ר ובין אם נמצאו ברה"י נוטל ומכריז, כיון דגביהן (שהן גבוהות), לא מדרסא.

ורבא מתרץ לטעמיה במקום, שהטעם שכריכות ברה"ר הרי אלו שלו, הוא משום דמינשתפא

פרש "דמינשתפא" (רש"י) _____

ומדוע זו סיבה ש"הרי אלו שלי" (שם) _____

משא"כ כריכות ברה"י חייב להכריז, כיון דלא מינשתפא, לכן מה הוא יכול להכריז _____

והאלומות, בין אם נמצאו ברה"ר ובין אם נמצאו ברשות היחיד, נוטל ומכריז, כיון דיקירי (כבדות) לא מינשתפא.

ביאור הברייתא דכריכות ואלומות לפי רבה ולפי רבא

מה הטעם		מה הדין	
לפי רבא	לפי רבה		
			כריכות ברשות הרבים
מדוע לא מינשתפא	מדוע לא מדרסא		כריכות ברשות היחיד
מדוע לא מינשתפא	מדוע לא מדרסא		אלומות בין ברה"ר ובין ברה"י

המשך בבא מציעא דף כ"ב ע"ב - כ"ג ע"א

תא שמע מהא דשנינו במשנתנו, מצא **ככרות של נחתום, הרי אלו שלו** מדייקת הגמ', משמע **הא** אם מצא **ככרות של בעל הבית, חייב להכריז** מדוע הוצרכה הגמ' לדייק זאת ממשנתנו, הרי זו משנה מפורשת לקמן בדף כה. "ככרות של בעה"ב, חייב להכריז" (רש"י)

ומבאר הגמ', **ככרות של בעל הבית, מאי טעמא, שמה** _____
כיון דאית בהו סימן, משום דמידע ידיע, רפתא דאיניש איניש הוא _____
באר מה הסימן בככרות של בעל הבית _____
ולא שנא אם נמצאו הככרות **ברשות הרבים, ולא שנא** אם נמצאו **ברשות היחיד, בשניהם הדין הוא נוטל ומכריז** איך משמע שאין הבדל בין נמצאו ברה"ר לנמצאו ברה"י _____
אלמא, סימן העשוי לידרס, הוי סימן, תיובתא דרבה _____
סיכום הקושיא: _____

האם הקושיא היא מככרות של בעל הבית או מככרות של נחתום _____
שמה הדין בהם _____ והאם דין זה הוא דווקא ברה"י או אפילו ברה"ר _____
מה מוכיחה הגמ' מזה _____
ולכן על מי קשה _____ שמה הוא סובר _____
מתרצת הגמ', **אמר לך רבה, דלעולם סימן העשוי לידרס לא הוי סימן, והתם, איפה** _____
היינו טעמא, שמה _____
הוא **משום דאין מעבירין על האוכלין, באר את התירוץ** _____
איך אין לפרש "אין מעבירין" (רש"י ד"ה אין מעבירין, השני) _____
אלא המוצא אוכלין בדרך מה עליו לעשות (רש"י ד"ה אין מעבירין, הראשון) _____
ואיך באמת יש לפרש "אין מעבירין" _____
מקשה הגמ', **והא איכא נכרים, ולכן מה קשה** _____
מתרצת הגמ', **נכרים חיישי לכשפים, פרש (רש"י)** _____
מה מתורץ בזה (שם) _____

מקשה הגמ', **והאיכא בהמה וכלבים, שעשויים הככרות להידרס על ידיהם, ולכן הוי סימן שעשוי לידרס** מתרצת הגמ', דמיירי **באתרא** (במקום) **דלא שכיחי בהמה וכלבים.**
סכס, "ככרות של בעל הבית, חייב להכריז" מדוע הסימן אינו עשוי לידרס:

על ידי ישראלים _____
על ידי נכרים _____
על ידי בהמה וכלבים _____
ומה הדין במקום דשכיחי בהמה וכלבים: _____
לרבה הסובר דסימן העשוי לידרס לא הוי סימן _____ לרבה הסובר דהוי סימן _____

המשך בבא מציעא דף כ"ב ע"ב - כ"ג ע"א

שואלת הגמ', לימא כתנאי, פירוש, אולי נאמר שהמחלוקת של רבה ורבא, כבר נחלקו בה תנאים לאיזו מחלוקת של רבה ורבא הכוונה _____

דשנינו במשנתנו, ר' יהודה אומר, כל דבר שיש בו שינוי, חייב להכריז

כיצד, מצא עיגול של דבילה, ובתוכו חתיכת חרס, או שמצא ככר לחם, ובתוכו מעות

מכלל (משמע), דתנא קמא שאינו סובר כן, סבר שאם מצא עיגול ובתוכו חרס, או כיכר בתוכו מעות, הרי אלו שלו

סבריה בני הישיבה ששאלו "לימא כתנאי", דכולי עלמא, למי הכוונה _____

סוברים שסימן הבא מאיליו, הוי סימן, פרש "סימן הבא מאיליו" (רש"י) _____

ומדוע הוי סימן (רש"י) _____

ומעבירין על האוכלין, פירוש, והם גם סוברים ש"מעבירין על האוכלין"

ולכן האם הסימן עשוי לידרס _____

מאי לאו (האם לא), שתנא קמא ור' יהודה בסימן העשוי לידרס אם הוי סימן או לא, קא מיפלגי

מר סבר, לא הוי סימן, מי סובר כן _____ ואיך מוכח שהוא סובר כן _____

ומר סבר, הוי סימן, איך משמע שר' יהודה סובר כן _____

ביאור מחלוקת תנא קמא ור' יהודה לפי ה"לימא כתנאי"

א"כ מדוע חייב להכריז/הרי אלו שלו	האם מעבירין על האוכלין ועל ידי זה נדרס הסימן	האם סימן הבא מאיליו הוי סימן	מה הדין אם מצא עיגול ובתוכו חרס וכו'	
				לפי תנא קמא
				לפי ר' יהודה

אמר רב זביד משמיה דרבא דאי אפשר לומר כן, משום דאי סלקא דעתך דקא סבר תנא קמא, א. סימן העשוי

לידרס לא הוי סימן, ב. ומעבירין על האוכלין, א"כ איזה דין במשנתנו קשה _____

באר הקושיא _____

אלא אמר רב זביד משמיה דרבא שאפשר לבאר את המחלוקת ת"ק ור' יהודה באופן אחר

דכולי עלמא (ת"ק ור"י) סברי סימן העשוי לידרס, הוי סימן (רבא לשיטתו), והם גם סוברים ומעבירין על האוכלין

והכא בסימן הבא מאיליו קא מיפלגי, איפה _____

מה סובר: תנא קמא _____ ר' יהודה _____

סכס, איך מתורצת הקושיא "ככרות של בעה"ב ברה"ר, אמאי מכריז" (רש"י) _____

וא"כ מדוע סובר תנא קמא בעיגול "הרי אלו שלו" (שם) _____

ביאור מחלוקת תנא קמא ור' יהודה לפי רב זביד משמיה דרבא

האם סימן הבא מאיליו הוי סימן או לא	האם מעבירין על האוכלין	האם סימן העשוי לידרס הוי סימן או לא	מצא עיגול ובתוכו חרס וכו'
			לפי תנא קמא ש"הרי אלו שלו"
			לפי ר' יהודה ש"חייב להכריז"

המשך בבא מציעא דף כ"ב ע"ב - כ"ג ע"א

ורבה שסובר סימן העשוי לידרס לא הוי סימן, **אמר לך**, לבאר את המחלוקת של ת"ק ור' יהודה **דכולי עלמא** (ת"ק ור' יהודה) סוברים **סימן העשוי לידרס, לא הוי סימן** (רבה לשיטתו), **ואין מעבירין על האוכלין** מדוע מוכרחים לומר דכו"ע סוברים "אין מעבירין על האוכלין" (רש"י) _____
והכא ת"ק ור' יהודה, **בסימן הבא מאיליו קמיפלגי**
 מה סובר: ת"ק _____ ר' יהודה _____

ביאור מחלוקת תנא קמא ור' יהודה לפי רבה

האם סימן הבא מאיליו הוי סימן או לא	האם מעבירין על האוכלין	האם סימן העשוי לידרס הוי סימן או לא	מצא עיגול ובתוכו חרס וכו'
			לפי תנא קמא ש"הרי אלו שלו"
			לפי ר' יהודה ש"חייב להכריז"

הגמ' מביאה לשון אחר (ב"לימא כתנאי") לפרש מחלוקת תנא קמא ור' יהודה

איכא דאמרי, סברוה בני הישיבה שאמרו "לימא כתנאי", **דכולי עלמא וכו'**

מה סוברים תנא קמא ור' יהודה לענין:

סימן הבא מאיליו _____ סימן העשוי לידרס _____
מאי לאו, במעבירין על האוכלין קא מיפלגי, שמה סובר: ת"ק _____ ר' יהודה _____

ביאור מחלוקת תנא קמא ור' יהודה לפי האיכא דאמרי

האם מעבירין על האוכלין	האם סימן העשוי לידרס הוי סימן או לא	האם סימן הבא מאיליו הוי סימן או לא	מצא עיגול ובתוכו חרס וכו'
			לפי תנא קמא ש"הרי אלו שלו"
			לפי ר' יהודה ש"חייב להכריז"

ועל זה **אמר רב זביד משמיה דרבא, אי סלקא דעתך סבר תנא קמא וכו'**

שאלו שני דברים סובר תנא קמא, א. _____ ב. _____

א"כ מה קשה _____

אלא אמר רב זביד משמיה דרבא, דכולי עלמא סברי וכו'

שמה הם סוברים, א. _____ ב. _____

ובמה הם חולקים _____

מה סובר: תנא קמא _____ ר' יהודה _____

ורבה אמר לך, דכולי עלמא וכו'

שמה הם סוברים, א. _____ ב. _____

ובמה הם חולקים _____

מה סובר: תנא קמא _____ ר' יהודה _____

המשך בבא מציעא דף כ"ב ע"ב - כ"ג ע"א

סיכום המהלכים לפרש מחלוקת תנא קמא ור' יהודה

האם סימן העשוי לידרס הוא סימן, או לא הוא סימן	האם מעבירין על האוכלין או אין מעבירין	האם סימן הבא מאליו הוא סימן, או לא הוא סימן	
			לימא כתנאי
			לפי רבא
			לפי רבה
			איכא דאמרי סברוה

סיכום מחלוקת תנא קמא ור' יהודה לפי כל המהלכים

מה סובר רבי יהודה	מה סובר תנא קמא	במה חולקים תנא קמא ור' יהודה	
			לימא כתנאי
			איכא דאמרי
			לפי רבא ורבה

המשך בבא מציעא דף כ"ב ע"ב - כ"ג ע"א

הגמ' מביאה מימרות נוספות של ר' זביד משמיה דרבא בענין אבידה
אמר רב זביד משמיה דרבא, כללא דאבידתא, כיון דאמר בעל האבידה "ווי לה לחסרון כיס" הרי זה גילוי דעת
 דמיאש ליה מינה, ולכן מה הדין של האבידה _____

ואמר רב זביד משמיה דרבא

הלכתא שהמוצא **כריכות ברשות הרבים, הרי אלו שלו**

מה סובר רבא לגבי סימן העשוי לידרס _____

וא"כ האם רבא איירי בכריכות שיש בהם סימן, או שאין בהם סימן (רש"י) _____

ואם מוצאן **ברשות היחיד, אי נמצאו דרך נפילה, הרי אלו שלו, מדוע (רש"י)** _____

ואי נמצאו דרך הנחה, נוטל ומכריז, מה הוא יכריז הרי אין בהם סימן (רש"י) _____

ומדוע שלא יניחם שם ויבא הבעלים ויטלום (שם) א. _____ ב. _____

וזה וזה, בדבר שאין בו סימן, פרש "זה וזה" _____

אבל בדבר שיש בו סימן, לא שנא אם מוצאן ברשות הרבים, ולא שנא אם מוצאן ברשות היחיד, בין אם נמצאו דרך נפילה, ובין אם נמצאו דרך הנחה, בכלם חייב להכריז.

סיכום דין דמצא כריכות לפי רבא

הדין	האם יש סימן		ברשות הרבים		דבר שאין בו סימן
	מקום	בגופו			
			ברשות הרבים		דבר שאין בו סימן
			דרך נפילה	ברשות היחיד	
			דרך הנחה		
			ברשות הרבים		דבר שיש בו סימן
			דרך נפילה	ברשות היחיד	
			דרך הנחה		

בבא מציעא דף כ"ג ע"ב

שנינו במשנתנו, "ומחרוזות של דגים הרי אלו שלו"

שואלת הגמ', אמאי הם שלו, להוי קשר סימן, איזה קשר

ומה הסימן בזה (רש"י דף כ: ד"ה ש"מ)

ולכן מה צריך להיות הדין

משיבה הגמ', דמשנתנו איירי בקטרא דציידא, פרש

דכולי עלמא הכי מקטרי, פרש

סכס, "מחרוזות של דגים" באיזה סוג קשר מיירי :

לפי ההו"א

לפי המסקנא

שואלת הגמ', ולהוי מנין הדגים סימן

משיבה הגמ', דאיירי במנינא דשויין, דהיינו שדרך הציידים לחרוזו אותו מספר דגים בכל מחרוזות

סכס, מצא מחרוזות של דגים הרי אלו שלו, מדוע לא אמרינן שהקשר או המנין הם סימנים

בעו מיניה התלמידים מרב ששת, האם [מנין] הוי סימן או לא הוי סימן

אמר להו רב ששת, תניתוה, פירוש, דין זה אפשר לפשוט מתוך מה ששנינו בברייתא

דתני בברייתא, שאם מצא כלי כסף, וכלי נחושת, או גסטרון של אבר, וכל כלי מתכות

פרש "גסטרון של אבר" (רש"י)

הרי זה לא יחזיר לזה שטוען שהם שלו, עד שיתן אות (סימן), או עד שיכוין משקלותיו

באר "שיכוין משקלותיו" (רש"י)

ומבאר רב ששת את הראי': ומדמשקל הוי סימן, רואים מזה שמדה ומנין נמי הוי סימן

סכס, במה הסתפקו תלמידיו של רב ששת

מה הוא פשט להם

באר ראיתו

המשך בבא מציעא דף כ"ג ע"ב

שנינו במשנתנו, "וחתיכות של בשר וכו' הרי אלו שלו"

שואלת הגמ', אמאי הן שלו, להוי משקלא סימן ויהא חייב להכריז

משיבה הגמ', דמשנתנו איירי במשקלא דשוין, שכל הטבחים נהגו לעשות אותו משקל, ולכן לא הוי סימן

שואלת הגמ', ותהוי חתיכה גופה סימן, פרש (רש"י)

דהיינו או דדפקא (מהצואר) או דאטמא (מהירך)

שהרי מי לא תניא, מצא חתיכות דגים, ודג נשוד, חייב להכריז

אבל אם מצא חביות של יין, ושל שמן, ושל תבואה, ושל גרוגרות (תאנים יבשים), ושל זיתים, הרי אלו שלו

מה מוכיחה הגמ' מברייטא זו

באר הראי'

משיבה הגמ', שחתיכה גופה לא הוי סימן, ואין ראי' מהא דתני דחתיכות דגים חייב להכריז

משום דהכא במאי עסקינן, בדאיכא סימנא בפסקא, מה הוא הסימן (רש"י)

כי הא דרבה בר רב הונא, מחתיך ליה אתלתא קרנתא, מתי היה עושה כן (רש"י)

ולאיזו מטרה היה צריך לעשות כן

דיקא נמי, שְׁמָה

דקתני בברייטא דומיא דדג נשוד, איזה דבר בברייטא דומה ל"דג נשוד"

שמע מינה שהסימן בחתיכות דגים הוא בצורת החיתוך, ולא במה שהוא אומר איזו חלק של הדג הוא.

סכס, הא דתני בברייטא "מצא חתיכות דגים, חייב להכריז", מה הוא הסימן :

לפי הבנת הגמ' בראי'

לפי הדיחוי

סכס, האם משקל הוי סימן _____ א"כ מדוע "חתיכות של בשר" הרי אלו שלו

והאם "חתיכה גופה" הוי סימן _____

א"כ מדוע במצא חתיכות דגים חייב להכריז _____

המשך בבא מציעא דף כ"ג ע"ב

אמר ר' זירא בבביתא שהובאה בגמי לעיל

שאם מצא חביות של יין, ושל שמן, ושל תבואה, ושל גרוגרות, ושל זיתים, הרי אלו שלו
מקשה הגמי; והא תנן לקמן במשנה דף כ"ה ע"א, שאם מצא כדי יין וכדי שמן, חייב להכריז
סיכום הסתירה, מה הדין אם מצא כדים או חביות של יין ושל שמן:
לפי הברייתא _____ לפי המשנה לקמן _____

אמר רבי זירא אמר רב לתרץ את הסתירה

דמתניתין דתנן חייב להכריז, איירי ברשום, והברייתא דתני "הרי אלו שלו" איירי באינו רשום
פרש מה זה "רשום" (רש"י) _____
באר מה הוא הסימן בזה (שם) _____

מקשה הגמי; מכלל (משמע מזה), דברייתא דתנא הרי אלו שלו, מיירי בפתוח

אי מיירי בפתוח, הרי אבידה מדעת היא, פרש "אבידה מדעת" _____
ומדוע ב"פתוח" היא אבידה מדעת (רש"י) _____
באר מה קשה (שם) _____

אמר רב הושעיא לתרץ את הקושיא, דהברייתא מיירי במציף

פרש מה זה "מציף" (רש"י) _____
ולכן האם היא אבידה מדעת (שם) _____ ומדוע _____
ומדוע "הרי אלו שלו" (שם) _____

סכס, האם הברייתא איירי בחביות פתוחות או מכוסות:

לפי הבנת הגמי בקושיא "אבידה מדעת היא" _____ לפי התירוץ _____

סיכום תירוץ של ר' זירא

ולכן מה הדין	ומדוע	האם זה סימן	איך מיירי	
				המשנה
			לתירוץ רב הושעיא	הברייתא

סיכום הדינים היוצאים מדברי ר' זירא

ומדוע	מה הדין בזה	פרש מה זה	
			רשום
			פתוח
			מציף

המשך בבא מציעא דף כ"ג ע"ב

אביי אמר, איזו קושיא הוא בא לתרץ _____
 אפילו תימא, אידי ואידי (המשנה והברייתא) מיירי ברשום, ולא קשיא הסתירה בין הברייתא למשנה
 כאן מיירי שהחביות נמצאו קודם שנפתחו האוצרות, פרש (רש"י) _____
 איפה מיירי כן _____
 כאן בברייתא, מיירי שנמצאו לאחר שנפתחו האוצרות, ולכן האם "רשום" הוי סימן _____
 ומדוע _____
 כי הא (כמו המעשה שהיה), דרב יעקב בר אבא אשכח (מצא) חביתא דחמרא (חבית יין)
 וזה היה לאחר שנפתחו האוצרות, אתא לקמיה דאביי, ומה הוא שאל אותו _____
 אמר ליה אביי, זיל שקול לנפשך (לך קח לעצמך). מדוע הביאה הגמ' מעשה זה כאן _____

סיכום תירוץ של אביי

ומדוע	ולכן האם רשום הוי סימן	באיזה זמן מיירי שמצאם	
			המשנה "חייב להכריז"
			הברייתא "הרי אלו שלו"

סיכום הדין של מצא כדים וחביות של יין ושל שמן

והטעם	מה הדין		
		בפתוח	
		במצויף	
		קודם שנפתחו האוצרות	ברשום
		לר' זירא	
		לאחר שנפתחו האוצרות	
		לאביי	

המשך בבא מציעא דף כ"ג ע"ב

בעא מיניה רב ביבי מרב נחמן, האם "מקום" הוא סימן, או לא הוא סימן

אמר ליה, מי אמר למי _____

תניתוה, פרש _____

דתני בברייתא, שאם מצא חביות של יין, ושל שמן, ושל תבואה, ושל גרוגרות, ושל זיתים, הרי אלו שלו

ואי סלקא דעתך ד"מקום" הוא סימן, לכרוז מקום, מה הוכיח ר' נחמן מהברייתא _____

באר את ההוכחה _____

מדוע אין לומר שזה היה דרך נפילה ולכן אין המקום סימן (ריטבי"א) _____

אמר רב זביד לדחות את הראיה, דאפשר לומר דמקום הוא סימן, והא דתני בברייתא "הרי אלו שלו"

משום דהכא במאי עסקינן, בחביות שנמצאו ברקתא דנהרא, שלגבי חבית שנמצאת שם, לא הוא מקום סימן

פרש (רש"י) _____

ומה הדין לפי זה אם מצא חבית במקום אחר (לא ברקתא דנהרא) _____

אמר רב מרי, מאי טעמא אמרו רבנן שלגבי חבית הנמצאת ברקתא דנהרא, "מקום" לא הוא סימן

משום דאמרינן ליה לזה שטוען שהחבית שלו

כי היכי דאתרמי (שאירע) לדידך ששכחת חבית על שפת הנהר, כמו כן אתרמי נמי לחברך ששכח שם חבית

באר מדוע אם נמצא חבית ברקתא דנהרא לא הוא סימן _____

ומה הדין לפי זה אם מצא ברקתא דנהרא דבר אחר (שאינו חבית) _____

באר ההבדל בין חבית לשאר דברים _____

איכא דאמרי, שכך אמר רב מרי, מ"ט אמרי רבנן שאפילו מקום מסוים ברקתא דנהרא לא הוא סימן לגבי חבית

משום דאמרינן ליה, כי היכי דאתרמי לדידך ששכחת חבית על שפת הנהר בהאי מקום דהיינו מקום מסוים

כמן כן אתרמי נמי לחברך ששכח חבית בהאי מקום

סכס, "מצא חביות של יין ושל שמן וכו' הרי אלו שלו" מדוע שלא יכריזו מקום :

לפי רב נחמן _____

לפי הדיחוי של רב זביד _____

סיכום לפי רב זביד באלו מקומות הוא מקום סימן ובאלו לא

ומדוע	ולכן האם המקום הוא סימן	מצא חבית, האם אמרינן "כי היכי דאתרמי לדידך וכו'"	
דאין רילת ששני בני אדם אצלו חפץ כגון במקום אחר (ר"פ תנ"ס גלף כז: ד"ה א)			בסתם מקום
(רש"י ד"ה ברקתא)			ברקתא דנהרא
כ"ל בתנ"ס			לל"ק דרב מרי
(רש"י הנ"ל)			לל"ב דרב מרי

המשך בבא מציעא דף כ"ג ע"ב

הגמ' מביאה מעשה ששייך לענין "מקום" אם הוי סימן או לא

ההוא גברא, דאשכח כופרא בי מעצרתא (מקום דריכת היין)

מה הוא "כופרא" (רש"י) _____ האם הוא דבר שיש בו סימן (שם) _____

אתא לקמיה דרב, לשאלו מה הדין של הכופרא

אמר ליה רב, זיל שקול לנפשך (לך קח לעצמך)

חזייה רב, דהוה קא מחסם, דהיינו, רב ראה שלבו נוקפו, ולכן הוא מונע עצמו, ממה הוא מנע עצמו _____

מהו לשון "מחסם" (רש"י) _____

אמר ליה רב, זיל פלוג ליה לחייא ברי מיניה (לך תחלוק בכופרא עם חייא בני)

מה התכווין רב לומר לו בזה _____

שואלת הגמ', האם **לימא קסבר רב, "מקום" לא הוי סימן**

דאילו היה סובר שמקום הוי סימן מה היה לו לפסוק _____

אמר רבי אבא לדחות את הראי', דאפשר לומר דרב סובר ד"מקום הוי סימן"

ומה שהתיר לו לקחת את הזפת, הוא **משום יאוש בעלים נגעו בה,** פירוש, שהיה ברור לרב שהבעלים כבר התייאשו

ממנה, במה **דחזא רב דקדחי ביה חלפי,** פרש _____

סכס מדוע אמר לו רב "זיל שקול לנפשך"

לפי מה שהבינה הגמ' _____ לפי הדיחוי של רבי אבא _____

בבא מציעא דף כ"ג ע"ב - כ"ד ע"א

שנינו במשנתנו, "ר' שמעון בן אלעזר אומר, כל כלי אנפוריא, אין חייב להכריז"

שואלת הגמ', מאי כלי אנפוריא

אמר רב יהודה אמר שמואל, כלים חדשים שלא (שעדיין לא) שבעתן העין, ולכן אין הבעלים מכירן

פרש "שלא שבעתן העין" (רש"י)

מאלו מילים מורכבת המילה "אנפוריא" (שם)

סכס, מה הדין בכלים חדשים: ששבעתן העין _____ שלא שבעתן העין _____

מקשה הגמ', היכי דמי, באלו כלים מיירי שיש בהם נפקא מינה אי שבעתן העין או לא

אי מיירי בכלים דאית בהו סימן, כי לא שבעתן העין מאי הוי

שמה צריך להיות הדין גם כשעדיין "לא שבעתן העין"

ואי מיירי בכלים דלית בהו סימן, כי שבעתן העין מאי הוי

שמה צריך להיות הדין גם כשכבר "שבעתן העין"

ביאור הקושיא

ומדוע	ומה צריך להיות הדין בזה	שמה הדין לפי רבי שמעון בן אלעזר	האם הקושיא היא בשלא שבעתן העין או בשבעתן העין	אם מיירי
				בכלים דאית בהם סימן
				בכלים דלית בהם סימן

מתרצת הגמ', לעולם ר' שמעון בן אלעזר מיירי בכלים דלית בהו סימן

מה הקשתה הגמ' על זה _____

אומרת הגמ', נפקא מינה, לאהדורי (להשיב אבידה) לצורבא מרבנן שאומר שהיא שלו ומכיר אותה בטביעות עינא,

ולכן אם כבר שבעתן העין, קים ליה בגוייהו (הבעלים מכירים), ומהדרינן ליה בטביעות עינא, ואע"פ שאין בהם סימן,

אבל כי עדיין לא שבעתן העין, לא קים ליה בגוייהו, ולא מהדרינן ליה אפילו לצורבא מרבנן

ולכן אמר רשב"א, כלי אנפוריא שלא שבעתן העין, אין חייב להכריז עליהם, שבזה אפילו לצורבא מרבנן אין מחזירין.

שאלת רשות: מדוע אם מצא אבידה שאין בה סימן אינו חייב להכריז, הרי יתכן שזה של ת"ח ויש לו בה טביעות עין

(שיטמ"ק בשם הרמב"ן הרשב"א והר"ן)

סכס, האם מיירי בכלים שיש בהם סימן או שאין בהם סימן _____

וא"כ מדוע כששבעתן העין חייב להכריז _____

האם גם לעם הארץ יש טביעות עין (תוס' לעיל דף י"ט. ד"ה אבל) _____

א"כ מדוע אין מחזירין לו אבידה בטביעות עין (שם) _____

המשך בבא מציעא דף כ"ג ע"ב - כ"ד ע"א

סיכום דין מצא כלים חדשים שאין בהם סימן

ולכן האם חייב להכריז	האם מחזירין כלים חדשים שאין בהם סימן		
	לצורבא מדרבנן	לכל אדם	
			כששבעתן העין
	לפירשב"א		כשלא שבעתן העין
	לפירבנן		
	(תוס')		

למעלה פירשה הגמ' בדברי רב יהודה אמר שמואל, שמחזירין אבידה לצורבא מרבנן בטביעות עין, עתה מביאה הגמ' מימרא שממנה רואים שאכן שמואל סובר כן

דאמר רב יהודה אמר שמואל, בהני תלת מילי עבידי רבנן דמשני במלייהו (עשויים ת"ח לשנות בדבריהם מן האמת)
א. במסכת, ב. בפוריא, ג. ובאושפיזא

ביאור שלושת הדברים שתלמידי חכמים עשויים לשנות בהם

ומדוע הם משנים	פרש	
		במסכת
		בפוריא
		באושפיזא

ושואלת הגמ', **מאי נפקא מינה**, דהיינו לענין איזה דבר השמיענו שמואל שדרכם לשנות רק בשלושה הדברים הללו
אמר מר זוטרא, שהנפק"מ היא, האם **לאהדורי ליה אבידתא בטביעות עינא** או לא
אי ידעינן ביה דלא משני אלא בהני תלת, מהדרינן ליה, ואי משני גם במילי אחריני, לא מהדרינן ליה
סכס, מי נחשב צורבא מרבנן שמחזירין לו אבידה בטביעות עינא

מר זוטרא חסידא, אגניב ליה כסא דכספא מאושפיזא, של מי היה הכוס (רש"י)
לאחר מכן, **חזיא** (ראה) מר זוטרא **להוא בר בי רב** (לאותו תלמיד), **דמשי ידיה, ונגיב בגלימא דחבריה**
מה ראה מר זוטרא שעשה אותו תלמיד
אמר מר זוטרא, היינו האי (זהו זה שגנב את הכוס), **דלא איכפת ליה אממונא דחבריה**
כפתיה, ואודי, פרש
סכס, ממה הבין מר זוטרא שהוא הגנב

בבא מציעא דף כ"ד ע"א - ע"ב

תניא בברייתא, מודה ר' שמעון בן אלעזר, בכלים חדשים ששבעתן העין, שחייב להכריז

למי הוא מודה (תוס'י) _____ שמה הם סוברים (שם) _____

האם איירי בכלים שיש בהם סימן _____ וא"כ מדוע חייב להכריז _____

ומבארת הברייתא, ואלו הן כלים חדשים שלא שבעתן העין שעליהם אמר ר"ש בן אלעזר שאינו חייב להכריז

כגון, בדי מחטין וצינוריות, ומחרוזות של קרדומות

פרש מה הם: "בדי מחטין" (רש"י) _____

"צינוריות" (רש"י) _____ "מחרוזות של קרדומות" _____

באיזה מקום איירי שמצאם (תוס' ד"ה ומודה) _____

מדוע בכלים אלו אין לבעלים טביעות עין (שיטמ"ק בשם הראב"ד) _____

ולפי"ז מה הדין אם מצא כלים אחרים כשהם חדשים (שיטמ"ק) _____

ממשיכה הברייתא, כל אלו הדברים שאמרו שאין חייב להכריז, משום שאין בהם טביעות עין

אימתו הם מותרים למוצאם, בזמן שמצאן אחד אחד, באר "אחד אחד" (רש"י) _____

אבל אם מצאן שנים שנים או יותר, חייב להכריז, איזה סימן יכולים הבעלים לתת (רש"י) _____

מבארת הגמ', מאי "בדי", היינו שוכי, פרש "שוכי" (רש"י) _____

ואמאי קרי ליה "בדי", שכן דבר דתלו ביה מידי, "בד" קרו ליה

כי ההוא (דתנן) [דאמרין] **התם** במסכת סוכה, עלה אחד בבד אחד, לגבי מה נאמר דין זה (רש"י) _____

המשך הברייתא: **וכן היה ר"ש בן אלעזר אומר, המציל מן הארי ומן הדוב ומן הנמר ומן הברדלס, ומן זוטו של ים,**

ומשלוליתו של נהר, וכן המוצא אבידה בסרטיא (דרך שרבים הולכים בה מעיר לעיר), **ופלטיא גדולה** (רחבה גדולה של

עיר שמתקבצים שם לסחור), **ובכל מקום שהרבים מצויין שם, הרי אלו שלו**

האם הם שלו רק בדבר שאין בו סימן, או אפילו ביש בו סימן (רש"י) _____

והטעם שהם שלו, מפני שהבעלים מתיאשין מהן.

סיכום הברייתא:

א. מצא כלים חדשים במקום דשכיחי רבנן: מה הדין בשבעתן העין _____

ומה הדין בלא שבעתן, לפי רבנן _____ לפי ר"ש בן אלעזר _____

ב. כתוב דוגמא של כלים חדשים שלא שבעתן העין _____

ג. באיזה מקרה חייב להכריז גם על כלים חדשים שלא שבעתן העין אפילו לפי ר"ש בן אלעזר _____

ומדוע חייב להכריז עליהם _____

ד. יש מקרים שמצא אבידה ואפילו שיש בה סימן הדין הוא שהרי אלו שלו:

אלו מקרים הדין כן מצד שהן אבודים ממנו ומכל אדם _____

ואלו מקרים הן מצד המקום שבה נמצאו _____

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א – ע"ב

א. איבעיא להו, כי קאמר ר' שמעון בן אלעזר שהרי אלו שלו

על איזה מקרה שאמר ר' שמעון בן אלעזר מסתפקת הגמי' _____

האם זה דוקא ברוב כנענים, אבל ברוב ישראל לא, ומה יהיה הדין ברוב ישראל _____

או דילמא, אפילו ברוב ישראל נמי אמר שהרי אלו שלו

מה הסברא לומר שאפילו ברוב ישראל שהרי אלו שלו (תוס') _____

ב. אם תמצא לומר, שאפילו ברוב ישראל נמי אמר ר' שמעון בן אלעזר, שְׁמָה _____

עדיין יש להסתפק, *האם פליגי רבנן עליה, לפי זה מה הם סוברים _____

או לא פליגי רבנן על ר' שמעון בן אלעזר וגם הם סוברים שהרי אלו שלו.

*עיי' רש"י ד"ה פליגי, ולפי זה לכאורה אין מקום לשאלה ג; ועיי' שיטמ"ק, וע"ע גירסת הרש"ש.

ג. ואם תמצא לומר, פליגי רבנן על ר' שמעון בן אלעזר, אזי ברוב ישראל ודאי פליגי

אך עדיין יש להסתפק, האם גם ברוב כנענים פליגי או שבזה לא פליגי.

ד. ואם תמצא לומר, פליגי רבנן על ר' שמעון בן אלעזר אפילו ברוב כנענים

עדיין יש להסתפק, האם הלכה כמותו, כמו מי _____

או אין הלכה כמותו, אלא כמי ההלכה _____

ה. אם תמצא לומר, הלכה כמותו

עדיין יש להסתפק, האם הלכה כמותו דוקא ברוב כנענים, ולפי"ז מה ההלכה ברוב ישראל _____

או אפילו ברוב ישראל, שְׁמָה יהיה ההלכה גם בזה _____

סיכום הספקות בדברי ר' שמעון בן אלעזר לגבי מקום שהרבים מצויין שם

צד ב'	צד א'	לפי איזה צד בספק הקודם מסתפקת הגמי'	
שצח במקום שהחזק חי ישראל נמי סוזר חי אלו של	האח ר' שמעון בן אלעזר אמר חי של, דוקא שמצאה במקום שחזק כנעני		ספק א.
		שר שמעון בן אלעזר סוזר חי אלו של אפילו חזק ישראל	ספק ב.
			ספק ג.
			ספק ד.
			ספק ה.

סיכום האיבעיות בדין מצא אבידה במקום שהרבים מצויים שם:

ספק א' מה סובר ר' שמעון בן אלעזר ברוב ישראל. ספק ב' האם נחלקו רבנן על ר' שמעון בן אלעזר.

ספק ג' האם חולקים רבנן עליו אף ברוב כנענים. ספק ד' האם הלכה כר' שמעון בן אלעזר.

ספק ה' האם הלכה כמותו אף ברוב ישראל.

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א - ע"ב

תא שמע לפשוט את הספק הראשון, מהא דתני בברייתא, המוצא מעות בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ובכל מקום שהרבים מצויין שם, אע"פ שיש בהן סימן, הרי אלו שלו, מפני שהבעלים מתיאשין מהן מדייקת הגמ', מאן (מי הוא התנא) ששמעת ליה דאזיל בתר רובא, הרי זה ר' שמעון בן אלעזר באר כוונת הגמ' "דאזיל בתר רובא" (רש"י)

ומהא דתני בברייתא שבבתי כנסיות ובתי מדרשות "הרי אלו שלו" שהם מקומות שרובם ישראל

שמעת מינה שאפילו ברוב ישראל נמי, גם כן מה סובר ר"ש בן אלעזר

סכס, מה רוצה הגמ' להוכיח מהברייתא

מה הראי' שהברייתא היא ר' שמעון בן אלעזר

ומה ההוכחה דאיירי אפילו ברוב ישראל

הגמ' מנסה לדחות את הראי', דאפשר לומר שהברייתא היא לדעת רבנן

והטעם ש"הרי אלו שלו" משום דהכא במאי עסקינן, במפוזרין, מדוע זו סיבה ש"הרי אלו שלו"

לפי זה האם יש ראי' מה סובר ר' שמעון בן אלעזר ברוב ישראל

סיכום שקלא וטריא של הגמ' בשלב זה

וא"כ האם יש ראי' מה סובר ר"ש בן אלעזר ברוב ישראל	ומדוע הן שלו	"המוצא מעות בבתי כנסיות" האם איירי במעות שיש בהן סימן	
			לפי הבנת הגמ' בראי'
			לפי הדיחוי

מקשה הגמ' על הדיחוי, אי איירי במפוזרין, מאי אריא דווקא שנמצאו המעות במקום שהרבים מצויין שם

הרי אפילו אם נמצאו במקום שאין הרבים מצויין שם, מה צריך להיות הדין גם בזה

ומדוע

ולכן האם אפשר לומר שהטעם שהן שלו משום דאיירי במפוזרין

א"כ מדוע "הרי אלו שלו"

לפי"ז האם יש ראי' מה סובר ר' שמעון בן אלעזר ברוב ישראל

דוחה הגמ' את הראי' מהברייתא באופן אחר

אלא, לעולם הברייתא מיירי בצרורין, לפי זה האם יש סימן במעות

והכא במאי עסקינן, בבתי כנסיות (מקום כינוס) של כנענים, ולכן הם שלו, ואין ראי' מה סובר רשב"א ברוב ישראל

סיכום שקלא וטריא של הגמ' בשלב זה

וא"כ האם יש ראי' מה סובר ר"ש בן אלעזר ברוב ישראל	ומדוע הן שלו	באלו בתי כנסיות מיירי	
			לפי הבנת הגמ' בראי'
			לפי דיחוי זה

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א - ע"ב

אומרת הגמ', שאמנם אין ראי' ממה דתני בברייתא "בתי כנסיות"

אך הא דתני **בתי מדרשות, מאי איכא למימר**, הרי בתי מדרשות ודאי של ישראל הם

ולכן **האם יש ראי' מהברייתא מה סובר ר' שמעון בן אלעזר ברוב ישראל**

דוחה הגמ', דאע"פ שהברייתא מיירי בבתי מדרשות **דידן** (שלנו-של ישראל)

מכל מקום, אין ראי' מה הדין ברוב ישראל, משום דמיירי **דיתבי בהו כנענים**, ולכן נחשבים למקום של רוב כנענים

מה הוא תפקידם של הכנענים שם (רש"י) _____ ומדוע הוצרכו לשמור שם (שם) _____

מה מועיל הא דיתבי בהו כנענים, הרי רוב האנשים בבתי מדרשות הם ישראלים, וא"כ הוי מקום שרוב ישראל

(רשב"א) _____

אומרת הגמ', **השתא דאתית להכי** (עכשיו שבאת לכך), **למה** _____

אפשר לומר, **שבתי כנסיות נמי**, איירי בבתי כנסיות **דידן**, **דיתבי בהו כנענים**.

סכס, מה רצתה הגמ' להוכיח מהברייתא _____

באר את ההוכחה _____

איך דחתה הגמ' את הראי' למסקנא _____

סיכום השקו"ט האם אפשר להוכיח מהברייתא, דרשב"א סובר הרי אלו שלו אפילו ברוב ישראל

ולכן האם יש ראי'	ומדוע הם שלו	בשלב זה, האם מיירי ברוב ישראל	
			ת"ש המוצא מעות בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, וכל מקום שרבים מצויין שם, הרי אלו שלו וכו'
			הכא במאי עסקינן, במפוזרין
			אי במפוזרין, מאי אריא וכו' אלא לעולם בצרורין, והכא במאי עסקינן בבתי כנסיות של כנענים
			בתי מדרשות, מאי איכא למימר
			בתי מדרשות דידן דיתבי בהו כנענים
			השתא דאתית להכי בתי כנסיות נמי דידן, דיתבי בהו כנענים

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א – ע"ב

תא שמע מהא דתנן במשנה במסכת מכשירין, מצא בה אבידה, למה הכוונה "בה" (רש"י) _____

אם רוב אנשי העיר הם ישראל, חייב להכריז; ואם רוב אנשי העיר הם כנענים, אינו חייב להכריז ומבארת הגמ', מאן שמעת ליה דאמר שלגבי מציאה אזלינן בתר רובא, הרי זה ר' שמעון בן אלעזר מאיזה דין רואים "דאזלינן בתר רובא" _____

וא"כ המשנה היא ר' שמעון בן אלעזר, שמעת מינה, כי קאמר ר' שמעון בן אלעזר, שְׁמָה _____

זה דוקא ברוב כנענים, אבל ברוב ישראל לא, ומה הדין ברוב ישראל _____

שאלת רשות: איך מוכח שהמשנה של "מצא בה אבידה" איירי שמצאה במקום שרבים מצויין שם (תוס' ד"ה בטמון) _____

דוחה הגמ', שאפשר לומר דר' שמעון בן אלעזר סובר אפילו ברוב ישראל נמי הרי אלו שלו, והמשנה שמחלקת בין

רוב ישראל לרוב כנענים אינה ר' שמעון בן אלעזר

אלא הא מני, רבנן היא, שהם מודים דאזלינן בתר רובא, ברוב כנענים

סיכום הראי' מהמשנה "מצא בה אבידה" והדיחוי

מה הדין לפי הדיחוי "הא מני רבנן"		מה הדין לפי ההו"א שהמשנה כר"ש בן אלעזר		מה הדין לפי מה דתני במשנה	
לפי רבנן	לפי ר"ש בן אלעזר	לפי רבנן	לפי ר"ש בן אלעזר		
					ברוב כנענים
					ברוב ישראל

סכס, מי התנא של המשנה: לפי הבנת הגמ' בראי' _____ לפי הדיחוי _____

אומרת הגמ', שאם נעמיד את המשנה כרבנן

אם כן תפשוט מינה (מהמשנה), דמודו ליה רבנן לר' שמעון בן אלעזר, ברוב כנענים

שמה הדין ברוב כנענים _____

ומה אפשר לפשוט מזה לגבי הספק האם רבנן חולקים ברוב ישראל (רש"י) _____

הערה: הגמ' אומרת "תפשוט מינה דמודו רבנן לר"ש בן אלעזר וכי", וצ"ע איך אפשר לפשוט זאת, דהא מ"מ אפשר לומר דשמא ר' שמעון בן אלעזר היא, וא"כ אין ראי' לא לכאן ולא לכאן (תוס').

סכס, אלו מהחמש ספיקות (עיין סוף עמוד 37) אפשר לפשוט מהמשנה במסכת מכשירין:

אם המשנה היא ר' שמעון בן אלעזר _____

אם היא רבנן, א. _____ ב. _____

ומה אפשר לפשוט בדעת ר' שמעון בן אלעזר _____

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א – ע"ב

דוחה הגמ'; שאין להוכיח כלל מהמשנה במסכת מכשירין לגבי הדין של מקום שרבים מצויים שם
אלא, לעולם המשנה ר' שמעון בן אלעזר היא, ואפילו ברוב ישראל נמי אפשר לומר שהוא סובר הרי אלו שלו
והכא במשנה דתנן "אם רוב ישראל חייב להכריז" במאי עסקינן, בטמון
 פרש "בטמון"

ומדוע זו סיבה שחייב להכריז ברוב ישראל (רש"י)
 סכס, מה הטעם של המשנה במסכת מכשירין דתני "אם רוב ישראל חייב להכריז":
 לפי הבנת הגמ' בראי' לפי הדיחוי

מקשה הגמ'; **אי מיירי בטמון, מאי עבידתיה גביה, פרש**
והתנן במשנה בדף כ"ה, מצא כלי באשפה, אם הכלי מכוסה (טמון), לא יגע בו, ואם הוא מגולה, נוטל ומכריז
 ומה הדין לפי המשנה במסכת מכשירין אם מצא כלי טמון באשפה
 מתרצת הגמ', שהטעם שהמשנה במסכת מכשירין אומרת שצריך להכריז אע"פ שהוא טמון
 הוא **כדאמר רב פפא** (בדף כ"ה): לפרש הברייתא דתני "מצא כלי טמון באשפה, נוטל ומכריז"
 דמיירי **באשפה שאינה עשויה לפנות** אלא לאחר זמן, **ונמלך עליה לפנותה** מיד
הכא נמי, איפה

מיירי **באשפה שאינה עשויה לפנות, ונמלך עליה לפנותה**, מדוע זו סיבה שחייב להכריז (רש"י)

ביאור קושית הגמ' "מאי עבידתיה גביה" והתירוץ של רב פפא

התירוץ: באיזו אשפה מיירי	הקושיא: מה הדין במצא כלי טמון באשפה	
		המשנה במסכת מכשירין
		המשנה לקמן בדף כ"ה

סיכום הדינים דמצא כלי טמון באשפה

והטעם	מה הדין	באשפה
		שאינה עשויה לפנות כלל
		שעשויה לפנות מיד
		שאינה עשויה לפנות ונמלך לפנותה

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א - ע"ב

הגמ' אמרה לעיל שאפשר לומר שהמשנה ר"ש בן אלעזר היא, ומ"מ אין לפשוט מה הוא סובר ברוב ישראל ועכשיו אומרת הגמ' שאפשר להעמיד את המשנה כרבנן, ובכל זאת אין לפשוט שהם מודים לר"ש ברוב כנענים ואיבעית אימא, לעולם המשנה רבנן היא, ולא מיירי בטמון
 אם נאמר כן, איזה ספק אפשר לפשוט מהמשנה (רש"י)

ואידך _____

מכל מקום אין לפשוט זאת, משום דמי קתני שברוב כנענים הן שלו, הרי רק "אינו חייב להכריז" קתני והכוונה היא, שיטלנה המוצא ויניח את האבידה אצלו, וייתי ישראל, ויהיב ביה סימנא ושקיל.

מדוע באמת אינו חייב להכריז (רש"י) _____

וא"כ מדוע לא הולכים בתר רובא, ויהא שלו (שם) _____

סכס, מה הכוונה "אינו חייב להכריז":

לפי הבנת הגמ' לעיל "הא מני רבנן היא" לפי הדיחוי _____

סיכום הראי' מהמשנה במסכת מכשירין, והדחיות

מה אפשר לפשוט/מדוע א"א לפשוט	לפי זה האם אפשר לפשוט מהמשנה	האם המשנה היא כרשב"א או כרבנן	
			תא שמע, מצא בה אבידה אם רוב ישראל, חייב להכריז אם רוב כנענים, אינו חייב להכריז
	בדעת ר' שמעון בן אלעזר		הא מני רבנן היא
			תפשוט מינה, דמדוד ליה רבנן לר' שמעון בן אלעזר, ברוב כנענים
			אלא לעולם, ר"ש בן אלעזר היא ואפילו ברוב ישראל נמי והכא במאי עסקינן, בטמון
			אי בטמון מאי עבידתיה גביה וכו' מתרצת הגמ', כדאמר רב פפא וכו'
			ואיבעית אימא, לעולם רבנן מי קתני הן שלו אינו חייב להכריז קתני וכו'

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א - ע"ב

תא שמע, מהא דאמר רב אסי, מצא חבית יין במקום שרבים מצוים שם, בעיר שרובה כנענים, (ע"פ תוס' ע"א ד"ה טמון)

הרי היא מותרת משום מציאה, פרש (רש"י) _____

ואסורה בהנאה, מדוע _____

ואם בא ישראל ונתן בה סימן, מותרת בשתיה למוצאה, מדוע (רש"י) _____

ומדוע היא למוצאה, הרי הוא של ישראל שנתן בה סימן (שם) _____

סיכום דין המוצא חבית יין בעיר שרובה כנענים

ומה דין היין אסורה בהנאה / מותרת בשתיה	האם הוא שלו או שחייב להכריז	
		כשלא בא ישראל ונתן בה סימן
		כשבא ישראל ונתן בה סימן

ומסיימת הגמ' את הראי', כמאן אמר רב אסי את דבריו, הרי זה כר' שמעון בן אלעזר

איך משמע שרב אסי אמר את דבריו כר' שמעון בן אלעזר _____

שמע מינה, כי קאמר ר' שמעון בן אלעזר, שְׁמָה _____

דוקא ברוב כנענים, אבל ברוב ישראל, לא, איך משמע כן _____

דוחה הגמ' את הראי', לעולם אימא לך, ר' שמעון בן אלעזר, אפילו ברוב ישראל נמי קאמר שהרי אלו שלו

ורב אסי שאמר "מותרת משום מציאה" רק ברוב כנענים, זה משום שלא פסק לגמרי כמו ר' שמעון בן אלעזר

אלא, סבר לה כוותיה בחדא, במה הוא סובר כר"ש בן אלעזר _____

ופליג עליה בחדא, ובמה הוא חולק עליו _____

סיכום שיטת ר"ש בן אלעזר ודברי רב אסי לפי הדיחוי

ברוב ישראל	ברוב כנענים	
אפשר לומר שהא סובר הרי אלו שלו		מה סובר ר' שמעון בן אלעזר
		האם רב אסי סובר כמותו

שאלת רשות: איזו מחמש האיבעיות אפשר בכל זאת לפשוט מדברי רב אסי (תוס') _____

הגמ' מקשה על דברי רב אסי _____

וכי מאחר דאסירא בהנאה (כשלא בא ישראל ונתן בה סימן), מה אסור בהנאה _____

א"כ מה שאמר שהיא מותרת משום מציאה, למאי הלכתא _____

באר את הקושיא _____

אמר רב אשי, לקנקנה, פרש _____

שאלות סיכום: א. מצא חבית יין בעיר שרובה כנענים, האם הוא שלו או שחייב להכריז _____

מה מותר בהנאה _____ ומה אסור _____

אם בא ישראל ונתן בה סימן מה מותר בהנאה _____

ב. מה רצתה הגמ' לפשוט מרב אסי _____

ואיך דחתה הגמ' את הראי' _____

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א - ע"ב

הגמ' מביאה כמה מעשיות כדי לפשוט מהם חלק מהספיקות בדברי ר' שמעון בן אלעזר

ההוא גברא, דאשכח ארבעה זוזי דציירי בסדינא (צוררים בבגד), ושדו בנהר בירן, פרש (רש"י)

אתא לקמיה דרב יהודה לשאול מה דין הכסף שמצא, אמר ליה רב יהודה, זיל אכריז

מקשה הגמ', והא מקרה זה זוטו של ים הוא, שמה הדין בזוטו של ים

ומה פסק לו רב יהודה

מתרצת הגמ', שאני (שונה) נהר בירן משאר נהרות, כיון דמתקיל, פרש (רש"י)

לא מיאש, מדוע זו סיבה שלא מיאש (שם)

סיכום ההבדל בין נהר בירן לשאר נהרות

ולכן מה הדין אם מצא בו אבידה	והטעם	האם יש לו דין של "זוטו של ים"	
			בנהר בירן
			בשאר נהרות

עכשיו מפרשת הגמ' את הראי'

הוא נהר בירן, הוא מקום שרובא כנענים נינהו, ובכל זאת מה פסק רב יהודה

שמע מינה, אין הלכה כר' שמעון בן אלעזר אפילו ברוב כנענים

איזו איבעיא מחמש האיבעיות רוצה הגמ' לפשוט מזה

דוחה הגמ' שאין ראי', משום דשאני נהר בירן משאר מקומות של רוב כנענים

דישראל סכרו ליה, פרש

וישראל כרו ליה, פרש

ומבאר הגמ', דכיון דישראל סכרו ליה, אימור (יש לומר) מישראל נפל בשעה שסכרו אותו

וכיון דישראל כרו ליה, לא מיאש, באר מדוע (רש"י)

ביאור מדוע שונה נהר בירן מכל מקום אחר של רוב כנענים

מדוע אין טעם זה בנהר בירן	מדוע במקום שרוב כנענים הרי אלו שלו	
	שאין אומריא שפא מלוא אין חיז השנה אל אגידת לז	טעם א'
	אפילו אין נפא מישראל, הא כזר התיאש משאול שזר להכניע יקחלו	טעם ב'

סכס, האם נהר בירן הוא מקום של רוב כנענים או רוב ישראל

מה רצתה הגמ' להוכיח בהו"א מהא דחייב להכריז

ומה הטעם שחייב להכריז לפי הדיחוי

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א – ע"ב

מעשה נוסף בענין מקום שרבים מצוין שם

רב יהודה הוה שקיל ואזיל בתריה דמר שמואל רבו, בשוקא דבי דיסא,

פרש "שוקא דבי דיסא" (רש"י) _____

האם הוא מקום שרבים מצויין שם (שם) _____

והאם המקום הוא של רוב ישראל או רוב כנענים (תוס' הרא"ש) _____

אמר ליה רב יהודה לשמואל, מצא כאן ארנקי, מהו דינו

אמר ליה שמואל, הרי אלו שלו, משום שהלכה כמו ר' שמעון בן אלעזר ברוב כנענים

המשיך רב יהודה ושאלו, במקרה שאח"כ בא ישראל ונתן בה סימן, מהו

אמר ליה שמואל, שבמקרה זה אכן חייב להחזיר

הקשה לו רב יהודה, **תרתני** (רב יהודה אמר כן בלשון תמיה)

מה כוונת הלשון "תרתני" (רש"י ב"ק דף כ"א) _____

ביאור הסתירה בדברי שמואל:

מה היתה השאלה הראשונה של רב יהודה _____

ומה פסק לו שמואל _____

לפי פסק זה מה יהיה הדין אם בא ישראל ונתן בה סימן _____ ומדוע _____

ומה פסק שמואל בזה _____

אמר ליה שמואל, שאכן מעיקר הדין אינו חייב להחזיר לו, ומה שאמרתי "חייב להחזיר", הוא רק לפנים משורת הדין,

כי הא (המעשה), דאבוה דשמואל אשכח הנך חמרי במדברא, פרש מה זה "חמרי" _____

ואהדרינהו למרייהו לבתר תריסר ירחי שתא, פרש _____

ממה עברו שנים עשר חודש (רש"י) _____

והאם אבוה דשמואל היה חייב להחזירם _____

ומדוע (רש"י ברכות דף נח: ד"ה ככלי) _____

ובכל זאת החזירם **לפנים משורת הדין**.

מדוע הביאה הגמ' המעשה דאבוה דשמואל _____

מה אפשר לפשוט מהפסק של שמואל לגבי האיבעיות בדברי רשב"א _____

מעשה נוסף

רבא הוה שקיל ואזיל בתריה דרב נחמן בשוקא דגלדאי, פרש "גלדאי" (רש"י) _____

ואמרי לה (ויש שאמרו), שזה היה בשוקא דרבנן, שוק של גוים שהיו תלמידי חכמים מצויים שם (ע"פ שיטמ"ק)

אמר ליה רבא לרב נחמן, מצא כאן ארנקי, מהו דינו

אמר ליה רב נחמן, הרי אלו שלו (כמו שפסק שמואל במעשה דלעיל)

המשיך רבא ושאלו, במקרה שאח"כ בא ישראל ונתן בה סימן, מהו

אמר ליה רב נחמן, שאעפ"כ הרי אלו שלו

שים לב: רב נחמן השיב לו איך לנהוג מעיקר הדין, דלפנים משורת הדין חייב להחזיר.

שאל לו רבא, **והלא עומד וצווח, מי עומד וצווח** _____

ומה הוא צווח _____

השיב לו רב נחמן, שאפילו בעומד וצווח הרי אלו שלו, משום **דנעשה הבעלים כצווח** שאינו מתייחס **על ביתו שנפל,**

ועל ספינתו שטבעה בים, כמו כן כאן, כשמצא ארנקי בשוק שרוב כנענים, אינו נאמן לומר שאינו מתייחס.

מה אפשר לפשוט מהפסק של רב נחמן לגבי האיבעיות בדברי רשב"א _____

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א - ע"ב

מעשה נוסף: **הוא דיו** (מין עוף) **דשקיל בשרא בשוקא** (לקח בשר מן השוק)

ושדיה בצנייתא דבי בר מריון, פרש (רש"י)

אתא בר מריון **לקמיה דאביי** לשאול מה דין הבשר, **אמר ליה אביי**, **זיל שקול לנפשך**

מדייקת הגמ', **והא רובא דישראל נינהו** ואעפ"כ התיר לו אביי ליטול את הבשר לעצמו

שמעת מינה, **הלכה כר' שמעון בן אלעזר אפילו ברוב ישראל**

דוחה הגמ', **דשאני** מקרה זה של **הוא דיו**, **דכזוטו של ים דמי**, במה זה דומה לזוטו של ים

סכס, **מדוע פסק לו אביי "זיל שקול לנפשך"**: לפי ההו"א _____ לפי הדיחוי _____

ולכן מה הדין בהם _____

מקשה הגמ', איך התיר אביי את הבשר, **והא אמר רב**, **בשר שנתעלם מן העין**, **אסור**

פרש "בשר שנתעלם מן העין" _____ ומה הטעם שהוא אסור (רש"י) _____

מתרצת הגמ', דאיירי **בעומד ורואהו**, מי ראה _____

פרט מה הוא ראה (רש"י) _____

סכס, מה רצתה הגמ' לפשוט מהפסק של אביי _____

ואיך דחתה הגמ' את הראי' _____

מעשה נוסף: שים לב, במעשה זה מוזכר אמורא בשם רבי חנינא, ובברייתא מובא תנא בשם רבי חנינא.

רבי חנינא מצא גדי שחוט בדרך **בין טבריה לציפורי**, **והתירוהו לו** חכמים, א. לקחת לעצמו, ב. לאוכלו

אמר רבי אמי, מה **שהתירוהו לו משום מציאה** (דהיינו שמותר לקחת לעצמו), זה משום שפסקו **כר' שמעון בן אלעזר**

שמה הוא סובר _____

ומה שהתירוהו לו **משום שחיטה** (לאכלו), זה משום שפסקו **כר' חנינא בנו של ר' יוסי הגלילי**

דתניא בברייתא, **הרי שאבדו לו גדייו ותרגוליו**, **והלך ומצאן שחוטין**, ואין ידוע אם נשחטו כהלכה

רבי יהודה אוסר אותם באכילה, **ורבי חנינא בנו של רבי יוסי הגלילי**, **מתיר**

ומבאר רבי את המחלוקת של ר' יהודה ור' חנינא (תוס')

אמר רבי, **נראין דברי רבי יהודה** (שאוסר) לרבי חנינא, **כשמצאן באשפה שבשוק**, שבזה גם ר' חנינא אוסר

מדוע **כשמצאן באשפה שבשוק** זו סיבה לאוסרם (רש"י) _____

ודברי ר' חנינא בנו של ר"י הגלילי נראין לר' יהודה, **כשמצאן בבית**, שמה הדין בזה גם לפי ר' יהודה _____

והטעם הוא, שכשמצאן בבית, אנו אומרים שנשחטו כהלכה.

סכס, מה הדין, **כשמצאן באשפה שבשוק** _____ **כשמצאן בבית** _____

ובאלו מקרים חולקים ר' יהודה ור' חנינא בנו של ר"י הגלילי (תוס') _____

"רבי חנינא מצא גדי שחוט", איפה מצאו (שם) _____

ומה הדין **כשמצאן שם**: לפי ר' יהודה _____ לפי ר' חנינא _____

לפי איזה מהתנאים הנ"ל התירו לר' חנינא משום שחיטה _____

סיכום דין מצא בשר שחוט ואין ידוע אם נשחט כהלכה

כשמצאן בדרך	כשמצאן באשפה		כשמצאן בבית	
	שבבית	שבשוק		
				לפי ר' יהודה
				לפי ר' חנינא

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"א – ע"ב

מדייקת הגמי, **מדהתירוהו לו** לר' חנינא **משום שחיטה**, משמע שהמקום שבו נמצא הבשר **רובא דישראל נינהו** ומזה שהתירו לו ליטול את הבשר לעצמו, **שמעת מינה, שהלכה כר"ש בן אלעזר** שהרי אלו שלו, **אפילו ברוב ישראל** סכס, מה מוכיחה הגמי ממעשה הנ"ל _____
 ואיך מוכח שזה היה במקום שרוב ישראל _____
 שמה היה הדין אילו היה רוב כנענים _____ ומדוע _____
אמר רבא לדחות את הראי, שאפשר לומר שהיה במקום **שרוב כנענים**
 אבל **ורוב טבחי** (שוחטים) של אותו מקום **ישראל** הם, ולכן התירוהו לו באכילה.

סיכום הראי מהא דהתירו לר' חנינא את הבשר, והדיחוי

ולכן האם אפשר לפשוט שהלכה כר"ש בן אלעזר אפילו ברוב ישראל	ומה הטעם שהתירו לו		האם איירי ברוב ישראל או ברוב כנענים	
	לקחת לעצמו	לאוכלו		
				לפי הבנת הגמ' בראי'
				לפי הדיחוי

רבי אמי אשכח (מצא) **פרגיות שחוטות**, בדרך **בין טבריה לציפורי**, פרש "פרגיות" (רש"י) _____
אתא רבי אמי **לקמיה דרבי אסי** לשאול מה הדין של הפרגיות, **ואמרי לה** (ויש שאמרו) שרבי אמי בא **לקמיה דר' יוחנן** לשאול, **ואמרי לה** שרבי אמי בא לשאול מהחכמים שהיו **בבי מדרשא** (בבית המדרש) **ואמרו ליה** לרבי אמי, **זיל שקול לנפשך**.
 שאלות רשות: מי היה גדול יותר, רבי אמי או רבי אסי (תוס') _____
 אי"כ כיצד בא לפניו לשאול (שם) _____

רבי יצחק נפחא אשכח קיבורא דאזלי ביה אזלווי, מה הוא מצא (רש"י) _____
 והיכן מצא אותם (שם) _____
אתא רבי יצחק נפחא **לקמיה דר' יוחנן**, **ואמרי לה** שר' יצחק נפחא בא לשאול מהחכמים שהיו **בבי מדרשא** **ואמרו ליה** לרבי יצחק, **זיל שקול לנפשך**.

בבא מציעא דף כ"א ע"א – כ"ד ע"ב

סיכום המשנה על פי דברי הגמ'

מצא פירות מפורזין, מדוע הרי אלו שלו, לפי מסקנת הגמ' _____

מעות מפורזות, מדוע הם שלו _____

כריכות ברשות הרבים, האם איירי שיש בהן סימן או לא: _____

לפי רבה _____ ומדוע הם שלו _____

לפי רבא _____ ומדוע הם שלו _____

ככרות של נחתום, מדוע ככרות אלו הם דבר שאין בו סימן _____

מחרוזת של דגים, מדוע לא הוי סימן: קשר _____ מנין _____

חתיכות של בשר, האם הוי סימן: משקל _____ א"כ מדוע הרי אלו שלו _____

_____ חתיכה גופה _____

מצא עיגול ובתוכו חרס, ככר ובתוכו מעות

ומדוע לפי רבה ורבא	מה הדין	
		לפי תנא קמא
		לפי ר' יהודה

כלי אנפוריא, פרש מה זה _____

האם מכריזין כלים חדשים שאין בהם סימן

כשלא שבעתן העין	כששבעתן העין	
		לאדם שאינו צורבא מרבנן
לפי רשב"א		לצורבא מרבנן
לפי רבנן		

אלו עוד דברים למדנו במשנה שהרי אלו שלו, משום דאין בהם סימן:

- א. _____ ב. _____
- ג. _____ ד. _____

תמוז תשע"ו

בבא מציעא דף כ"ד ע"ב – כ"ה ע"א

הקדמה: בתחילת הפרק שנינו "אלו מציאות שלו ואלו חייב להכריז".
בהמשנה הקודמת למדנו "אלו מציאות שלו", ובמשנתנו נלמד "אלו חייב להכריז".

מתנאי ואלו מציאות חייב להכריז

מצא: א. פירות בכלי, ב. או כלי כמות שהוא ריקן, ג. מעות בכיס, ד. או כיס כמות שהוא, ה. צבורי פירות, ו. צבורי מעות, ז. שלשה מטבעות זה על גב זה, ח. כריכות ברשות היחיד, ט. וכרות של בעל הבית, י. גיזי צמר הלקוחות מבית האומן, יא. כדי יין וכדי שמן, הרי אלו חייב להכריז.

מדוע חייב להכריז:

כשמצא פירות בכלי ומעות בכיס (רש"י)

כשמצא כרות של בעל הבית (גמ' לעיל דף כ"ג)

לעיל דנה הגמ' מהו הסימן בכריכות ברשות היחיד, וכן כדי יין וכדי שמן, ובהמשך הגמ' יתבאר מהו הסימן בצבורי פירות, בצבורי מעות, ובשלשה מטבעות זה על גב זה.

סיכום הדברים ש"הרי אלו שלו" (המשנה הראשונה), וש"חייב להכריז" (משנתנו)

מה הוא האופן ש"חייב להכריז" משנתנו	מה הוא האופן ש"הרי אלו שלו" המשנה הראשונה	מצא
א.		פירות
ב.		
א.		מעות
ב.		
ג.		
		כריכות
		כרות
		גיזי צמר

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"ב – כ"ה ע"א

גמ' שנינו במשנתנו, "מצא פירות בכלי וכו' או מעות בכיס, חייב להכריז"

מדיוקת הגמ', **טעמא, דמצא פירות בכלי ומעות בכיס**, שאז מה הדין (רש"י) _____
 והטעם שהם של בעל הכלי, הואיל ויש סימן בכלי, אנו אומרים שגם הפירות שייכים לו, אע"פ שאין בהן סימן

משמע, **הא אם מצא כלי ולפניו פירות, או כיס ולפניו מעות, הרי אלו שלו**

מה הוי שלו (רש"י) _____ ומה יעשה עם הכלי או הכיס (שם) _____

ממשה זו אנו לומדים שאע"פ שהכלי לבעל הסימן מ"מ הפירות הן למוצאן

מה היינו אומרים בלי המשנה (שם) _____ ומדוע (שם) _____

תנינא, פרש (רש"י ב"ק דף י"ד ע"ב) _____ להא דתנו רבנן, פרש (שם) _____

ומה רצונו לומר בזה (שם) _____

דתני בברייתא, **מצא כלי ולפניו פירות, כיס ולפניו מעות, הרי אלו (הפירות או המעות) שלו**

אבל אם מצא פירות, **מקצתן בכלי ומקצתן על גבי קרקע**, או מעות, **מקצתן בכיס ומקצתן על גבי קרקע**

חייב להכריז, ויחזיר הכלי והפירות למי שנותן סימן על הכלי, וכן מעות לבעל הכיס

כשמחזיר את הפירות, האם מחזיר רק אלו שבתוך הכלי, או גם אלו שעל גבי הקרקע (רש"י) _____

ואיך מוכח שהן של בעל הכלי (שם) _____

סכס, איזה דין בברייתא הוא מה שדייקנו ממשנתנו _____

סיכום דיני הברייתא

למי שייכים הפירות/המעות	למי שייך הכלי/ הכיס	
		מצא כלי/כיס ולפניו פירות/מעות
		מקצתן בכלי/בכיס ומקצתן על גבי קרקע וכו'

ורמינהו, הקשו בני הישיבה סתירה ממה ששנינו בברייתא "כלי ולפניו פירות, הרי אלו שלו" לברייתא אחרת

דתני, **מצא דבר שאין בו סימן בצד דבר שיש בו סימן, הבא דוגמא לזה (רש"י) _____**

חייב להכריז, על מה הוא מכריז (רש"י) _____ ולמי יתן המעות (שם) _____

בא בעל סימן ונטל את שלו, מה הוא אומר ששייך לו (רש"י) _____

ומה הוא אומר שאינו שלו (שם) _____

***זכה הלה בדבר שאין בו סימן, מי זכה בו _____ ומהו הדבר שזכה בו _____**

סיכום הסתירה

באלו מילים תני דין זה בברייתא	מה הדין בזה		מה המקרה שבו יש סתירה בין הברייתות
		לפי ברייתא א'	
		לפי ברייתא ב'	

*הערה: אם מיירי שבעל הכלי אומר שאין הפירות שלו, א"כ פשיטא שהם של המוצא, עיין פנ"י מה שתירץ.

המשך בבא מציעא דף כ"ד ע"ב - כ"ה ע"א

תירוץ א: **אמר רב זביד, לא קשיא** הסתירה בין הברייתות

הא (ברייתא א'), מיירי **בכובא וכיתנא**, פרש "כובא" (רש"י) _____ "כיתנא" (שם) _____
 ולכן למי שייכים הפירות _____ ומדוע (שם) _____

הא (ברייתא ב'), מיירי **בצנא ופירי**, בסל ופירות מונחים לפניו

ולכן למי שייכים הפירות _____ ומדוע (רש"י) _____

הערה: התוס' הקשו, איך אפשר להעמיד את הברייתא הראשנה בכובא וכיתנא, הרי תני "כלי ולפניו פירות" ופשתן אינו פרי.

סיכום התירוץ של רב זביד

ומדוע	ולכן למי שייך מה שנמצא לפני הכלי	מה מיירי שהוא מצא	
(רש"י)			ברייתא א' "הרי אלו שלו"
(שם)			ברייתא ב' "חייב להכריז"

תירוץ ב: **רב פפא אמר, הא והא** (שתי הברייתות), מיירי **בצנא ופירי, ולא קשיא** הסתירה

הא, דאשתייר בה מידי, איזו ברייתא מיירי כן _____

ולכן למי שייכים הפירות _____ ומדוע (רש"י) _____

הא, דלא אשתייר בה מידי, ולכן למי שייכים הפירות _____

ומדוע (רש"י) _____

תירוץ ג: **ואיבעית אימא, הא והא**, מיירי **דלא אשתייר בה מידי, ולא קשיא**

הא, דמהדרי אפיה (פתח הכלי) **לגבי פירי**, איזו ברייתא מיירי כן _____

הא, דלא מהדרי אפיה לגבי פירי, ולכן למי שייכים הפירות _____

תירוץ ד: **ואיבעית אימא, הא והא**, מיירי **דמהדרי אפיה לגבי פירי**, ולא נשארו פירות בכלי, **ולא קשיא**

הא, דאית ליה אוגנין לצנא, פרש "אוגנין" _____

ולכן למי הפירות _____ ומדוע (רש"י) _____

הא, דלית ליה אוגנין לצנא, איזו ברייתא מיירי כן _____

סיכום התירוצים על הסתירה

באיזה אופן מיירי ברייתא א' "מצא דבר שאין בו סימן בצד דבר שיש בו סימן, חייב להכריז"	באיזה אופן מיירי ברייתא א' "מצא כלי ולפניו פירות כיס ולפניו מעות, הרי אלו שלו"	
		לרב זביד
		לרב פפא
		לאב"א א'
		לאב"א ב'

בבא מציעא דף כ"ה ע"א – כ"ה ע"ב

שנינו במשנתנו, מצא "צבורי פירות וצבורי מעות" חייב להכריז.

אומרת הגמ', מהא דתני במשנתנו "צבורי" שזה לשון רבים, שמעת מינה מנין הוי סימן

באר את הראי' (רשיי) _____

דוחה הגמ', תני, צבור פירות (שהוא לשון יחיד) לפי זה, כמה ערימות מיירי שמצא _____

ומה הוא הסימן (רשיי) _____

אומרת הגמ', אם אתה אומר תני "צבור", א"כ שמעת מינה, מקום הוי סימן

דוחה הגמ', תני, צבורי פירות, לפי זה מה הוא הסימן (רשיי) _____

סיכום שקלא וטריא דהגמ'

אם תני	האם זה לשון רבים או לשון יחיד	כמה ערימות מיירי שמצא	מה אפשר להוכיח מזה	ואיך דחתה הגמ' את הראי'
צבורי פירות				
צבור פירות				

לסיכום האם יש ראי': שמנין הוי סימן _____ שמקום הוי סימן _____

ומדוע (שם) _____

שים לב: מה שהגמ' רצתה להוכיח מ"צבורי פירות" דמנין הוי סימן, ולא הוכיחה זאת מ"ככרות של בעה"ב", שגם זה הוי לשון רבים, הוא משום ד"ככרות" אפשר לומר שהסימן הוא בככרות עצמן, משא"כ "צבורי פירות" שאין סימן בפירות עצמן, צריך לומר שהסימן הוא המנין (על פי רש"י ד"ה ש"מ)

המשך בבא מציעא דף כ"ה ע"א – כ"ה ע"ב

שנינו במשנתנו, "מצא שלשה מטבעות זה על גב זה, חייב להכריז"

אמר רב יצחק מגדלאה, והוא שעשויין כמגדלין, פרש "כמגדלין" (רש"י) _____

מה מוכח מזה שהם מונחים כמגדלין (שם) _____

ולכן מה הדין (שם) _____

ומה הסימן שנותן המאבד (שם) _____

לפי דבריו מה הדין אם מצא שלשה מטבעות זה על גב זה ששוין ברחבן _____

תניא נמי הכי בברייתא כדברי רבי יצחק מגדלאה

דתני **מצא מעות מפוזרות, הרי אלו שלו**, ואם היו **עשויין כמגדלים, חייב להכריז**

ומבאר הברייתא, **ואלו הן עשויין כמגדלים, שלשה מטבעין** שאין דומות זו לזו ברחבן, שמונחים **זה על גב זה**

מקשה הגמ', **הא גופא** (הברייתא עצמה) **קשיא**, שיש בה סתירה בין הרישא לסיפא

דברי שא **אמרת, מצא מעות מפוזרות, הרי אלו שלו**, משמע מזה, שרק מפוזרות הרי אלו שלו

הא משלחפי שלחופי, חייב להכריז, פרש "משלחפי שלחופי" (רש"י) _____

אימא סיפא, עשויין כמגדלין, חייב להכריז, משמע מזה, שרק עשויין כמגדלין חייב להכריז

הא משלחפי שלחופי, הרי אלו שלו

סיכום הסתירה בברייתא בדין של משלחפי שלחופי

מה הדין			
בעשויין כמגדלין	במשלחפי שלחופי	במעות מפוזרות	
		הרי אלו שלו	לפי הרישא
			לפי הסיפא
	חייב להכריז		

מתרצת הגמ', **תנא** של הברייתא, **כל מה שאין עשויין כמגדלין, מפוזרות קרי להו**

לפי זה מה הדין אם מצא שלש מטבעות:

מפוזרות _____ משלחפי שלחופי _____ עשויין כמגדלין _____

סיכום שקו"ט של הגמ'

מה הדין של			
עשויין כמגדלין	משלחפי שלחופי	מעות מפוזרות	
	סתירה		לפי הבנת הגמ' בקושיא
			לפי התירוץ

המשך בבא מציעא דף כ"ה ע"א – כ"ה ע"ב

אמר רבי חנינא, לא שנו, שְׁמַה _____
אלא, כשהיו המטבעות של שלשה מלכים, אבל אם היו של מלך אחד, אינו חייב להכריז

ביאור דברי רבי חנינא לפי הבנת הגמ' בשלב זה

ומה הדין בזה	פרש	
	(רש"י)	של שלשה מלכים
		של מלך אחד

מקשה הגמ', היכי דמי, באיזה אופן מיירי שהמטבעות מונחות
אי מיירי דעשויין כמגדלין (דהיינו שאין שוין ברחבן). א"כ אפילו של מלך אחד (שצורת שלשתן שווה) נמי
גם כן מה צריך להיות הדין _____
ומדוע _____

ואי דאין עשויין כמגדלין (דהיינו ששוין ברחבן). א"כ אפילו של שלשה מלכים (שאין צורתיהן שוות) נמי לא
מה לא _____ ומדוע _____

ביאור קושית הגמ' על דברי ר' חנינא

ומה צריך להיות הדין		מה הדין לפי מה שהבינה הגמ' בדברי רבי חנינא	
אי דאין עשויין כמגדלין	אי דעשויין כמגדלין		
			כשאין צורת שלשתן שווה (של שלשה מלכים)
			כשצורת שלשתן שווה (של מלך אחד)

מכח קושיא זו אומרת הגמ' שדברי ר' חנינא נאמרו באופן אחר
אלא, אי אתמר דברי ר' חנינא, הכי אתמר, לא שנו שהדין של שלש מטבעות זה על גב זה חייב להכריז
אלא כשהיו המטבעות של מלך אחד כעין שלשה מלכים (אבל של מלך אחד אינו חייב להכריז)

באר: של מלך אחד (רש"י) _____ כעין שלשה מלכים (שם) _____

והיכי דמי כעין שלשה מלכים

דעשויין כמגדלים, דהיינו רויחא תתאה, פרש _____

ומציעא עילויה, פרש _____ וזוטא עילויה מציעא, פרש _____

משום דאמרין, שבאופן כזה ודאי אנוחי אנחינהו, ולכן מה הדין _____

אבל אם היו של מלך אחד, דהיינו דכולהו כי הדדי נינהו, במה כולם שוות (רש"י) _____

אף על גב דמנחי אהדדי זה על גב זה, הרי אלו שלו

משום שבאופן זה, אימר אתרמויי אתרמי, ובהדי הדדי נפול (שאנו אומרים שבמקרה נפלו ביחד)

המשך בבא מציעא דף כ"ה ע"א – כ"ה ע"ב

סיכום דברי ר' חנינא לפי ההו"א והמסקנא

לפי המסקנא			לפי ההוה אמינא	
ומדוע	פרש	מה אמר רבי חנינא	פרש	מה אמר רבי חנינא
חייב להכריז		לא שני לא		לא שני לא
הרי אלו שלו		אל		אל

ור' יוחנן אמר, אפילו של מלך אחד (דהיינו שרחבן שוה), נמי מכריז

באיזה אופן מיירי שהמטבעות היו מונחים (רש"י) _____
 על מי בא ר' יוחנן לחלוק שמה הם סוברים _____

סיכום דין המוצא שלשה מטבעות זו על גב זו

כשרוחבן שווה		כשחלוקין ברוחבן		
ולכן מה הדין	האם זה דרך הינוח או דרך נפילה	ולכן מה הדין	האם זה דרך הינוח או דרך נפילה	
				לפי ר' יצחק מגדלאה ור' חנינא
				לפי ר' יוחנן

מקשה הגמ', מאי מכריז, אם תאמר מנין, שמה מכריז המוצא (רש"י) _____
 ומה הסימן שיתן המאבד (שם) _____
 אם כן, מאי איריא דוקא תלתא (שלשה מטבעות), אפילו תרין נמי, גם כן מה צריך להיות הדין _____
 ומדוע _____
 אמר רבינא לתרץ הקושיא, טבעא מכריז, פרש (רש"י) _____
 ומה הסימן שיתן המאבד _____
 ומדוע בתרי לא הוי מנין סימן (שם) _____

סיכום דין "שלשה מטבעות זה על גב זה" דמשנתנו

ומה הסימן שיאמר המאבד	ממה ההוכחה שזה דרך הנוח	איך מיירי שהמטבעות מונחים	
			לפי ר' יצחק מגדלאה ור' חנינא
			לפי ר' יוחנן

המשך בבא מציעא דף כ"ה ע"א – כ"ה ע"ב

בעי ר' ירמיה, ר' ירמיה הסתפק מה הדין במקרה שמצא מטבעות שמונחים באחד מאופנים הבאים:
 א. כשיר, מהו, ב. כשורה, מהו, ג. כחצובה, מהו, ד. כסולם, מהו

ביאור המקרים שבהם מסתפק ר' ירמיה

צייר	פרש על פי רש"י		
		א.	כשיר
		ב.	כשורה
		ג.	כחצובה
		ד.	כסולם

צדדי הספיקות: האם זה דרך הינוח, ולכן מה יהיה הדין _____
 או שזה דרך נפילה, ולכן מה יהיה הדין _____
 אומרת הגמ', פְּשׁוּט מֵהָא דרב נחמן, חֲדָא מהספיקות של ר' ירמיה
דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוא, כל שאילו מכניס קיסם ביניהן (בין המטבעות לקרקע) **ונוטלם** כולם **בבת אחת,**
חייב להכריז, איזו מהספיקות דר' ירמיה פשטה הגמ' מדברי רב נחמן (רש"י) _____
 שמה הדין בזה _____

בעי רב אשי, במקרה שמצא מטבעות מונחות **כאבני בית קוליס** (שם של עבודה זרה)
 בהמשך הגמ' תבאר מה האופן של אבני בית קוליס
מהו, האם הוא דרך הינוח וחייב להכריז, או דרך נפילה והרי אלו שלו
תא שמע, דתניא, מצא מעות מפוזרות, הרי אלו שלו, אבל אם היו מונחות **כאבני בית קוליס,** **חייב להכריז**
 ומבאר הברייתא, **ואלו הן אבני בית קוליס,** אבן אחת מונחת **מכאן, ואחת** מונחת **מכאן, ואחת על גביהן**
 באר איך מונחת האבן שעל גביהן (רש"י) _____
 צייר כיצד נראים אבני בית קוליס _____

תוס' ד"ה כאבני בית קוליס (רשות)

מה השם של הע"ז, מרקוליס או קוליס _____ ומה הוא הלשון קוליס _____
 וכיצד קראו לו חכמים _____ ומה פירושו _____
 סכס, איזה לשון הוא שם זה (גנאי או שבח): קוליס _____ מרקוליס _____

המשך בבא מציעא דף כ"ה ע"א – כ"ה ע"ב

תנו רבנן, המוצא סלע בשוק, ומצאו חבירו, ואמר לו, שלי היא

והסימן שהוא אומר, חדשה היא או נירונית היא או של מלך פלוני הוא, פרש "נירונית" (רש"י)

לא אמר כלום, מדוע דברים אלו אינם סימן

ולא עוד, אלא אפילו אם היה שמו של המאבד כתוב עליה, שבשאר אבידות הוי סימן, במטבעות לא אמר כלום

משום דאמר (שיכול המוצא לומר), דלמא אפוקי אפקה, ומאיניש אחרינא נפל, פרש

סיכום הדינין היוצאים מברייתא ד"המוצא סלע בשוק וכו'"

ומדוע	האם הוי סימן	נתן בה סימן	
		חדשה היא, נירונית היא של מלך פלוני הוא	
		במטבע	שמו כתוב עליה
		בשאר אבידות	

סכס, מה הדין אם מצא מטבעות באופנים הבאים (חייב להכריז/ הרי אלו שלו/ לא איפשטא):

שלש מטבעות זה על גב זה: כמגדלין

שווין ברוחבן, לפי ר' יצחק מגדלאה ור' חנינא ולפי ר' יוחנן

משלחפי שלחופי

כשיר כשורה כחצובה

כסולם כאבני בית קוליס

בס"ד

תמוז תשע"ו

בבא מציעא דף כ"ה ע"ב

הקדמה: לאחר ששנינו במשניות הקודמות, שיש מציאות שהן שלו, ויש שחייב להכריז

באה משנתנו ללמד שיש מציאות שדינם הוא שהמוצא "לא יגע בהן".

מתנ"י מוצא אחר הגפה או אחר הגדר, גוזלות מקושרים, או שמצאם בשבילין שבשדות, הרי זה לא יגע בהן

פרש מהו "גפה" (רש"י) _____ גדר (רש"י) _____

מוצא כלי באשפה, אם הכלי מכוסה, לא יגע בו דאין זו אבידה, מדוע (רש"י) _____

אבל אם היה הכלי מגולה, שאז אינו משתמר, נוטל ומכריז, משום שברור שהבעלים לא הניחו שם, והוי אבידה.

סיכום דיני המשנה

והטעם	מה הדין	מוצא	
'תקאר ללא'		גוזלות מקושרים אחר הגפה, או אחר הגדר או בשבילין שבשדות	
		מכוסה	כלי באשפה
		מגולה	

גמ' שנינו במשנתנו, "מוצא אחר הגפה או אחר הגדר, גוזלות מקושרים, או בשבילין שבשדות, הרי זה לא יגע בהן"

שואלת הגמ'; מאי טעמא, שְׁמָה _____

משיבה הגמ'; משום דאמרין, הני גוזלות איניש אצנעיהו הכא, ואי שקיל להו המוצא, יגרום בזה הפסד לבעלים

שהרי לית להו למרייהו סימנא בגווייהו, ולכן הם לא יוכלו להוכיח שהגוזלות הם שלהם

הלכך, לשבקיניהו במקומם, עד דאתי מרייהו ושקיל להו

סכס, מדוע יפסידו הבעלים אם יטול אותם המוצא _____

ומה ירוויחו הבעלים בזה שיניחם המוצא במקומם _____

שואלת הגמ'; ואמאי לא יגע בהן, להוי קשר שבו הגוזלות קשורות סימנא

ולכן מה על המוצא לעשות _____

אמר רב אבא בר זבדא אמר רב, דמשנתנו לא איירי שמקושרים בחוט, אלא במקושרין בכנפיהן, דכולי עלמא הכי

מקטרי (קושרים) להו, פרש איך הם היו מקושרין (שיטמ"ק בשם הריב"ש) _____

ומדוע אין זה סימן _____

עוד שואלת הגמ'; ולהוי מקום שהיו הגוזלות מונחים שם סימן, האם השאלה לפי רבה או לפי רבא (דף כ"ב:)

אמר רב עוקבא בר חמא, דמשנתנו איירי במדדין ממקום למקום, ולכן אין הבעלים יודעים באיזה מקום נמצא.

המשך בבא מציעא דף כ"ה ע"א – כ"ה ע"ב

סיכום דין דמצא גוזלות מקושרין

במדדין		כשאינם מדדין		
והטעם	מה הדין	והטעם	מה הדין	
				מקושרין בחוט
				מקושרין בכנפיהן (לרבא)

_____ סכס, באיזה מהמקרים שבטבלה הנ"ל איירי במשנתנו
 ומדוע לא הוי סימן: קשר _____ מקום _____

מקשה הגמ' **אי** משנתנו איירי **במדדין**, הרי אפשר לומר **דמעלמא אתו** (שבאו ממקום אחר), **ומותרין** למוצא
 מדוע שיהיו הגוזלות מותרין (רש"י) _____

ומה הדין לפי מה דתני במשנתנו _____

מתרצת הגמ', שאכן מצד אחד **איכא למימר דמעלמא אתו**

_____ **ואיכא למימר** מצד שני דלא אתו מעלמא, אלא **איניש אצנעינהו**, מה הצד לומר כן (רש"י) _____

והוה ליה משום כן **ספק הינוח** בדבר שאין בו סימן

_____ **ואמר רב אבא בר זבדא אמר רב, כל ספק הינוח, לכתחילה לא יטול**, מדוע (רש"י) _____

_____ **ואם עבר ונטל, לא יחזיר**, אלא מה יעשה בהן _____

מדוע (רש"י) _____

סיכום קושית הגמ' "אי במדדין וכו'" והתירוץ:

הגמ' מוקי מה דתני במשנתנו "גוזלות מקושרין" מיירי כשהם מקושרין בכנפיהן, ובמדדין

_____ שמה הדין בהם _____

_____ לפי הבנת הגמ' בקושיא, מה צריך להיות הדין _____

_____ ומדוע _____

מתרצת הגמ' שהטעם שלא יגע בהם הוא משום הדין של רב אבא בר זבדא

_____ שמה הוא אומר _____

_____ ומדוע כאן הוי ספק הינוח _____

המשך בבא מציעא דף כ"ה ע"א – כ"ה ע"ב

שנינו במשנתנו, "מצא כלי באשפה, מכוסה, לא יגע בו; מגולה, נוטל ומכריז"
 מקשה הגמ', ורמינהו (שיש סתירה) מהא דתני בברייתא, מצא כלי טמון באשפה, נוטל ומכריז
 והטעם הוא, משום שכן דרך אשפה לפנות, מדוע זו סיבה שנוטל ומכריז (רש"י)
 סיכום הסתירה, "מצא כלי טמון באשפה" מה דינו:

לפי מה ששנינו במשנתנו _____ לפי מה דתני בברייתא _____
אמר רב זביד, לא קשיא הסתירה, שהמשנה מיירי במקרה אחד, והברייתא במקרה אחר
הא (משנתנו), מיירי בכובי וכסי (קנקנים וכוסות), **הא** (הברייתא), מיירי בסכיני והמניק (סכינים ומזלגות)
 ומבאר הגמ', בכובי וכסי לא הוי אבידה, ולכן לא יגע, מדוע לא הוי אבידה (רש"י)
בסכיני והמניק הוי אבידה, ולכן נוטל ומכריז, מדוע הוי אבידה (רש"י)

סיכום התירוץ של רב זביד

ולכן מה הדין	האם הם טמונים שם מדעת או שלא מדעת	האם הם כלים גדולים או קטנים	באלו כלים מיירי	
				במשנתנו "לא יגע בו"
				ברייתא "נוטל ומכריז"

רב פפא אמר, הא והא (גם המשנה וגם הברייתא) **איירי בכובי וכסי, ולא קשיא** הסתירה בין המשנה לברייתא
כאן, באשפה העשויה לפנות, ולכן מה הדין _____ איפה מיירי כן _____
כאן, באשפה שאינה עשויה לפנות, ולכן מה הדין _____ איפה מיירי כן _____

סיכום התירוצים של רב זביד ורב פפא

באיזו אשפה מיירי		באלו כלים מיירי		
הברייתא	המשנה	הברייתא	המשנה	
				לפי רב זביד
				לפי רב פפא

מקשה הגמ' על התירוץ של רב פפא
 מאחר והברייתא מיירי באשפה העשויה לפנות, הרי אבידה מדעת הבעלים היא
 מדוע היא אבידה מדעת (רש"י) _____
 וא"כ מה צריך להיות הדין _____
 ומה הדין דתני בברייתא _____
 מתרצת הגמ', אלא הברייתא איירי באשפה שאינה עשויה לפנות מיד, אלא לאחר זמן, ונמלך עליה בעל האשפה אחר
 כך לפנותה מיד, מדוע זו סיבה דלא הוי אבידה מדעת _____
 ומדוע נוטל ומכריז, הרי הבעלים הניח את הכלים שם מדעתו _____

המשך בבא מציעא דף כ"ה ע"א – כ"ה ע"ב

מקשה הגמ', בשלמא לרב פפא, היינו דקתני בברייתא, שהטעם שהוא נוטל ומכריז "שכן דרך אשפה לפנות"

אלא לרב זביד, שלפי דבריו באיזה כלים איירי הברייתא _____
ומדוע נוטל ומכריז _____

א"כ מאי "שכן דרך אשפה לפנות", הרי גם אם אין דרך אשפה לפנות מה צריך להיות הדין _____
מדוע _____

ומדוע לפי רב פפא נחא (רש"י) _____

מתרצת הגמ', שלרב זביד "שכן דרך אשפה לפנות" הכוונה היא

שכן דרך אשפה, לפנות לה (לאשפה) כלים קטנים שלא מדעת

דהיינו ש"לפנות" אין הכוונה שהרגילות לפנות את האשפה, אלא הכוונה שכן הדרך לפנות לאשפה, כלים קטנים.

סכס, פרש דברי הברייתא "שכן דרך אשפה לפנות":

לפי רב זביד _____ לפי רב פפא _____

סיכום ישוב הסתירה

הברייתא "נוטל ומכריז"		משנתנו "לא יגע בו"		
מדוע זו סיבה שנוטל ומכריז	איך איירי	מדוע זו סיבה שלא יגע בו	איך איירי	
				לפי רב זביד
				לפי רב פפא

סיכום הדינים היוצאים מסוגייתנו לגבי מצא כלים באשפה

והטעם	מה הדין לא יגע בהם/נוטל ומכריז/הרי אלו שלו	מצא כלים	
		מגולים	באשפה שאינה עשויה לפנות
		כלים גדולים	מכוסים
		כלים קטנים	
		באשפה העשויה לפנות	
		באשפה שאינה עשויה לפנות ונמלך עליה לפנותה	

באיזה מהמקרים הנ"ל איירי כלים מכוסים דמשנתנו:

לפי רב זביד ורב פפא _____

ובאיזה מקרה איירי הברייתא:

לפי רב זביד _____ לפי רב פפא _____

בבא מציעא דף כ"ה ע"ב - כ"ז ע"ב

מתנני מצא מציאה בגל, פרש (רש"י)

ובכותל ישן, פירוש, או שמצא בחור שבכותל ישן, **הרי אלו שלו**, ובגמ' יבואר מדוע אבל אם **מצא** בחור **שבכותל חדש**, מה שנמצא **מחציו** של עובי הכותל **ולחוץ** (לצד רשות הרבים), הרי אלו **שלו**, שאנו אומרים שלא הונחה שם על ידי הבעלים, אלא מי כן הניחה שם (רש"י)

ומדוע לא אמרינן שלא יגע בה, ויבואו הבעלים אח"כ ויטלנה (שם)

אבל מה שנמצא **מחציו** של עובי הכותל **ולפנים** (לצד הבית), הרי היא **של בעה"ב** שאנו אומרים שהבעלים הניחם שם. **אם היה משכירו** (את הבית) **לאחרים**, אפילו אם מצאה **בתוך הבית**, הרי אלו **שלו**

מדוע (רש"י)

סיכום הדינים דמשנתנו

מציא	הדין	והטעם
בגל ובכותל ישן		יתכאר ללא
בכותל חדש	מחציו ולחוץ	
	מחציו ולפנים	
בתוך הבית שהיה משכירו לאחרים		

גמ' **תנא** בברייתא, שהטעם ש"הרי אלו שלו"

הוא **מפני שיכול לומר לו**, *של אמוריים הן, מי יכול לומר כן למי

איזה מקרה דמשנתנו באה הברייתא לבאר (רש"י)

שואלת הגמ', **אטו אמוריים מצנעי**, ואילו **ישראל לא מצנעי**

האם שאלת הגמ' היא על מה שנמצא מחציו ולפנים או מחציו ולחוץ (רש"י)

שמה צריך להיות הדין בזה (שם) ומדוע (שם)

מתרצת הגמ', **לא צריכא** לומר שהרי אלו שלו, אלא למקרה **דשתין טפי**, פרש (רש"י)

ומדוע זו סיבה ש"הרי אלו שלי" (שם)

סיכום דין ד"מצא בגל ובכותל ישן מחציו ולפנים"

ומדוע	למי שייך האבידה	
		דשתין טפי
		דשתין מעט

*והוא הדין לשאר אומות, אלא שהתנא היה בארץ ישראל ששם היו דרים אמוריים, משום הכי נקט אמוריים.

המשך בבא מציעא דף כ"ה ע"ב - כ"ז ע"ב

שנינו במשנתנו, "מצא בכותל חדש, מחציו ולחוץ הרי אלו שלו, מחציו ולפנים של בעל הבית"

אמר רב אשי, סכינא הנמצא בחור שבכותל חדש, הולכים בתר קתא (הידית), וכיסא (כיס של מעות) הולכים בתר שנציה (רצועות שבהם סוגרים את הכיס), מדוע הולכים בתר קתא ושנציה (רשי"י)

סיכום דין המוצא סכין וכיס בחור שבכותל חדש

כשהקתא או השנציה פונה	מי הניחו שם	ולכן למי זה שייך
לצד הבית		
לצד רשות הרבים		

מקשה הגמי על רב אשי, ואלא מתניתין דקתני, מחציו ולחוץ שלו, מחציו ולפנים של בעל הבית

דלפי דבריו קשה, ולחזי (ונראה) באיזה אופן הם מונחים, אי קתא לגאון, אי קתא לבר, אי שנציה לגאון, אי שנציה לבר

פרש "לגאון" שאז למי הוא שייך לפי רב אשי

פרש "לבר" שאז למי הוא שייך לפי רב אשי

ביאור הקושיא: מצא בכותל חדש, האם הולכים לפי המקום שבו מונח החפץ, או לפי האופן איך הוא מונח שם:

לפי המשנה ולפי מה שאמר רב אשי

סיכום הקושיא על דברי רב אשי

ומה צריך להיות הדין לפי רב אשי	מה הדין לפי מה דתני במשנתנו	מצא סכין או כיס בחור שבכותל
		כשחציו ולפנים וקתא לבר
		כשחציו ולחוץ וקתא לגאון

מתרצת הגמי, דמתניתין מיירי באודרא ונסכא, פרש: "אודרא" (רשי"י) "נסכא" (רשי"י)

באר את התירוץ

סיכום התירוץ בדברי רב אשי

מה מיירי שמצא	האם אופן הנחתם מוכיחה מי הניחם שם	ואיך אפשר לדעת מי הניחם שם

תנא בברייתא, אם היה רוחב הכותל ממולא מהן (מהחפצים המונחים שם)

הדין הוא שחולקין, מי ומי חולקין

מקשה הגמי, פשיטא שחולקים, שהרי "ממון המוטל בספק חולקין"

מתרצת הגמי, לא צריכא הברייתא ללמדנו שחולקין, אלא במקרה דמשפע החור שבכותל בחד גיסא (בצד אחד)

מהו דתימא שבהתחלה היה החפץ בצד הגבוה, ואח"כ אשתפוכי אשתפוך לצד הנמוך

אם נאמר אשתפוכי אשתפוך, למי היו שייכים החפצים שבכותל:

אם הצד הגבוה היה בצד של רה"ר

אם הצד הגבוה היה בצד של רה"ר

קא משמע לן, מי משמיע לנו

בבא מציעא דף כ"ז ע"א - ע"ב

שנינו במשנתנו, "אם היה בעה"ב משכירו לאחרים, אפילו מצא בתוך הבית, הרי אלו שלו" מקשה הגמ', ואמאי הם שלו, ליזיל בתר בתרא, שנאמר שהיא שייכת לשוכר האחרון ששכר את הבית שהרי מי לא תנן במסכת שקלים, מעות שנמצאו לפני סוחרי בהמה בירושלים, לעולם הן של מעות מעשר באר כוונת התנא "לעולם" (רש"י). לאיזה מעשר הכוונה. ומדוע אנו אומרים שהמעות הן של מעשר שני (רש"י).

שאלות רשות: המעות שביד הסוחרים, האם הן חולין או של מעשר ומדוע. אי"כ מדוע לעולם מעשר, הרי אפשר שנפלו מן הסוחרים וכבר נתחללו (תוס').

אבל אם נמצאו מעות **בהר הבית**, אנו אומרים שהן **חולין**, באיזה זמן איירי שמצאו (רש"י). מה הן רוב המעות באותו זמן וא"כ מדוע הן של חולין (שם). **ובירושלים**, באלו מקומות הכוונה (רש"י). אם נמצאו **בשאר ימות השנה** (שלא בשעת הרגל), הן של **חולין**, מדוע (רש"י). אבל אם נמצאו **בשעת הרגל, הכל של מעשר**, מדוע (רש"י). ואמר ר' שמעיה בר זעירא, **מאי טעמא**, שְׁמָה (רש"י). ומדוע שלא יהיה הדין כן (שם). **הואיל ושוקי ירושלים עשויין להתכבד** (שהדרך לטאטא אותם) **בכל יום** מפני הטיט מדוע זו סיבה שבשעת הרגל המעות מעשר (רש"י). האם גם בהר הבית היו מכבדים בכל יום (שם). ומדוע לא היה צריך לכבד שם מפני הטיט (שם) 1. 2.

ביאור ההבדל בין מעות שנמצאו בהר הבית לנמצאו בשוקי ירושלים

ולכן מה דין מעות שנמצאו בשעת הרגל (שרוב המעות הן של מעשר)	וא"כ האם הולכים בתר רוב מעות של כל השנה/ של עכשיו	ולכן מעות שנמצאו האם הן מאותו יום או אולי קודם לכן	האם היו מכבדים בכל יום	
				בהר הבית
				בשוקי ירושלים

המשך בנא מציעא דף כ"ז ע"א - ע"ב

סיכום דין מעות שנמצאו בירושלים

ומדוע	אלו מעות הן		
		לפני סוחרי בהמה	
		בהר הבית	
		בשעת הרגל	בשאר שווקים
		בשאר ימות השנה	

ומסיימת הגמ' את הקושיא מהמשנה במסכת שקלים

אלמא, שבמקום העשוי להתכבד, **אמרינן קמאי קמאי** (המעות הראשונים) **אזלו** (הלכו)

והני מעות שנמצאו עכשיו, **אחריני ניהו**, שרק עכשיו הן נפלו, מאיזה דין במשנה רואים כן _____
הכא נמי, איפה _____

נימא **קמא קמא** (מה שהשאירו השוכרים הראשונים) **אזל**, מה הסברא לומר כן (רש"י) _____

והני חפצים שנמצאו עכשיו, **דבתרא הוא** (השוכר האחרון)

סכס, מצא אבידה בתוך בית שהיה משכירו לאחרים:

למי היא שייכת לפי מה דתני במשנתנו _____

ולמי היא צריכה להיות שייכת לפי קושית הגמ' _____

ומדוע _____

אמר ר"ל משום בר קפרא לתרץ הקושיא, דמשנתנו איירי **כגון שעשאו** בעל הבית את ביתו, **פונדק לשלשה ישראל** יחד

ומדוע זו סיבה ש"הרי אלו שלי" (רש"י) _____

ומה הדין אם השכירו לשלושה נכרים (שם) _____

באר מה זה "פונדק" (רש"י) _____

הקדמה להבנת המשך הגמ': לעיל בדף כ"ד. למדנו שר"ש בן אלעזר אמר, שבמקום שהרבים מצויין שם, הרי אלו שלו,

והגמ' הסתפקה האם אמר כן גם ברוב ישראל, והאם הלכה כמותו.

מקשה הגמ', שאם משנתנו איירי שעשאו פונדק לשלשה ישראל, **שמע מינה שהלכה כר' שמעון בן אלעזר, אפילו**

ברוב ישראל, א"כ מדוע לא פשטה זאת הגמ' לעיל ממשנתנו.

לכן מכח קושיא זו, חולק רב מנשיא בר יעקב על ריש לקיש, ומתרץ באופן אחר את הקושיא "ליזיל בתר בתרא"

אלא אמר רב מנשיא בר יעקב, דמשנתנו מיירי **כגון שעשאו** בעל הבית לביתו, **פונדק לשלשה עובדי כוכבים**

מדוע זו סיבה ש"הרי אלו שלי" _____

והאם הם שלו גם אם עשאו פונדק לנכרי אחד, כשהוא אחרון (רש"י) _____

א"כ מדוע נקט רב מנשיא "שלשה" (שם) _____

המשך בבא מציעא דף כ"ז ע"א - ע"ב

רב נחמן אמר בשם רבה בר אבוח, אפילו תימא דמיירי שעשאו בעה"ב פונדק לשלשה ישראל, ומכל מקום אין לפשוט דהלכה כר' שמעון בן אלעזר אפילו ברוב ישראל, משום דאפשר לומר שדווקא כשעשאו פונדק לשלשה ישראל שאז מכיר את כולם ולכן הרי אלו שלו, אבל אם מצאו במקום שרבים מצויין שם חייב להכריז,

מאי טעמא שבשלשה הרי אלו שלו, משום דהוא דנפל מיניה מיאש

פרש	
	מימר אמר, מכדי, איניש אחרינא לא הוי בהדי, אלא הני
	אמרי קמייהו כמה זמני, ליהדרו לי, ולא הדרו לי
	והשתא ליהדרו
	אי דעתייהו לאהדורה, אהדרוה ניהלי
	והאי דלא אהדרוה לי, בדעתייהו למיגזליה

סיכום דברי רב נחמן:

מה הדין כשעשאו פונדק לשלשה ישראל _____
האם אפשר להוכיח מזה שברוב ישראל הרי אלו שלו (רש"י) _____
שהרי כשעשאו פונדק לשלשה ישראל הוא מתייאש, מדוע (שם) _____
משא"כ ברוב ישראל אפשר לומר דאינו מתייאש, מדוע (שם) _____

סיכום התירוצים על הקושיא "ליזיל בתר בתרא"

מה קשה על זה	ומדוע הרי אלו שלו	למי עשאו בעל הבית פונדק	
	להבנת הגמ' כפשוטו		לפי ריש לקיש משום בר קפרא
			לפי רב מנשיא
			לפי רב נחמן בביאור דברי בר קפרא

המשך בבא מציעא דף כ"ז ע"א - ע"ב

ואזדא רב נחמן לטעמיה (לשיטתו), שסובר שכשיש שני אנשים יחד עם בעל האבידה, הרי הוא מתייאש מיד

דאמר רב נחמן, ראה סלע שנפל משנים, חייב להחזיר

פרש "שנפל משנים" _____

מאי טעמא חייב להחזיר, משום דההוא דנפל מיניה לא מיאש, האם הכוונה שאינו מתייאש כלל _____

אלא מה הכוונה (רש"י) _____

והטעם שאינו מתייאש מיד, משום דמימר אמר לעצמו, מכדי, איניש אחריני לא הוי בהדאי כשנפל הסלע, אלא האי

(השני שהלך עימך), נקיטנא ליה (אתפוס אותו) ואמינא ליה, אנת הוא דשקלתיה

איך יכול המאבד להכריח את השני להודות (שם) _____

לאחר שהשני ישבע שלא נטל את המטבע, האם המאבד יתייאש _____

וא"כ מדוע המוצא חייב להחזיר (שם) _____

אבל בשלשה אנשים, שנפל סלע מאחד מהם, אינו חייב להחזיר

מאי טעמא, משום דההוא דנפל מיניה ודאי מיאש, והטעם שמתייאש מיד, משום דמימר אמר, מכדי תרי הוו בהדאי, אי

נקיטנא להאי, אמר לא שקלתיה, ואי נקיטנא להאי, אמר לא שקלתיה

ומדוע א"א לומר גם בשלשה, שיכריח אותם להודות, על ידי שבועת היסת (רש"י) _____

סיכום ההבדל בין סלע שנפל משנים לנפל משלשה

ולכן האם המוצא חייב להחזיר או לא	וא"כ האם הוא מתייאש כשנודע לו שנפל ממנו	האם יכול המאבד לחייבו / לחייבם שבועת היסת	כמה אנשים היו ביחד עם המאבד	
				כשנפל משנים
				כשנפל משלשה

סכס, אלו שני דינים אמר רב נחמן שדומים זה לזה:

א. _____ ב. _____

במה הם דומים _____

המשך בבא מציעא דף כ"ז ע"א - ע"ב

אמר רבא (לפרש את דברי רב נחמן, ע"פ הרטב"א) **האי דאמרת לגבי סלע שנפל, שבשלשה אינו חייב להחזיר**

לא אמרן, אלא במקרה דלית ביה בסלע שוה פרוטה לכל חד וחד מהשלשה

אלא כמה היה הסלע שוה _____

אבל אית ביה שוה פרוטה לכל חד וחד, שכמה היה שוה _____

חייב להחזיר אפילו כשנפל משלשה, **מאי טעמא, אימור** (אפשר לומר) **שותפי נינהו** בסלע זה, **ולא מיאשו**

באר מדוע אינם מתייאשים (רש"י) _____

ומדוע השותף עדיין לא החזירו לו (שם) _____

סיכום דברי רבא

סלע שנפל משלשה	האם חייב להחזיר	ומדוע (רש"י)
אם יש בו שוה פרוטה לכל אחד מהם		
אם אין בו שוה פרוטה לכל אחד מהם	על הצד שהם שותפין	
	על הצד שאינם שותפין	

הא דאמרין דאם יש בו שוה פרוטה לכל אחד, אפשר לומר דשותפי נינהו ולא מיאשו

מה יהיה הדין אם אח"כ נתיאשו הבעלים ממנו (שם) _____

ומדוע (שם) _____

הערה: הרי מימרא זו רבא אמרה, והוא סובר שיאוש שלא מדעת הוי יאוש.

איכא דאמרי, אמר רבא לגבי סלע שנפל משלשה, **אף על גב דלית ביה אלא שוה שתי פרוטות, חייב להחזיר**

מאי טעמא, אימור שותפי נינהו, ונאמנים זה על זה שלא לקח אחד מהן לעצמו, ולכן אינם מתייאשים

וחד מנייהו, אחולי אחליה למנתיה (לחלקו) **גבי חבריה**

לפי זה לכמה מהם יש חלק בסלע _____ וכמה יש לכל אחד מהם _____

סיכום הדין בראה סלע שנפל משלשה

אם היה שוה	האם חייב להחזיר	ומדוע
שלש פרוטות		
שתי פרוטות	ל"ק דרבא	
	ל"ב דרבא	
פרוטה אחת		

המשך בבא מציעא דף כ"ז ע"א - ע"ב

הקדמה: במצות השבת אבידה יש עשה ולא תעשה, א. מצות עשה להשיבה, שנאמר "הֲשִׁיב תְּשִׁיבָם לְאֶחֶיד".
 ב. אם ראה את האבידה ונתעלם ממנה והניחה, עובר בלא תעשה, שנאמר "לא תוכל להֲתַעַלֵּם".
 לקח את האבידה על מנת לגזולה, בטל מצות עשה של "הֲשִׁיב תְּשִׁיבָם", ועבר על לאו של "לא תוכל להֲתַעַלֵּם" כיון שנטלה
 על דעת שלא להחזירה לבעליה, הרי התעלם ממצות השבת אבידה, ובנוסף עבר על "לא תגזול" כיון שנתכוין לגזולה.
 סכס, בהשבת אבידה, מה היא ה"עשה" _____ ומה היא ה"לא תעשה" _____
 ואיזה איסור נוסף הוא עובר אם נטלה על דעת שלא להחזירה _____
 רבא מבאר באיזה מקרה הוא עובר על כולם, ובאלו מקרים הוא עובר רק על חלק מהם.

ואמר רבא, ראה סלע שנפלה מחבירו

אם המוצא **נטלה לפני יאוש, על מנת לגזולה, איך שייך שיטלנה לפני יאוש (רש"י)** _____
 הרי הוא **עובר בכולן**, דהיינו שהוא עובר על כל המצוות דלהלן
 עובר, א. **משום "לא תגזול"** ב. **ומשום מצות "הֲשִׁיב תְּשִׁיבָם"** ג. **ומשום "לא תוכל להֲתַעַלֵּם"**
ואע"ג דחזרה (החזירה לבעלים) לאחר יאוש, לא תיקן את העבירה שעשה
אלא מתנה הוא דיהיב ליה, ואיסורא דעבד עבד
 סכס, על מה הוא עובר בתחילה כשנטלו על מנת לגזולה:
 א. _____ ב. _____ ג. _____
 על איזה איסור אומרת הגמ' "ואיסורא דעבד עבד" (תוס') _____
 מדוע אין אומרים כן: על לאו ד"לא תגזול" (שם) _____
 על מצות "הֲשִׁיב תְּשִׁיבָם" (שם) _____

ואם נטלה לפני יאוש על מנת להחזירה, ולאחר יאוש חזר בו ונתכוין לגזולה

הרי הוא **עובר רק משום מצות "הֲשִׁיב תְּשִׁיבָם"**
 מדוע אינו עובר על: "לא תגזול" (רש"י) _____
 "לא תוכל להֲתַעַלֵּם" (שם) _____
 אם **המתין לה (ולא נטלה) עד לאחר שנתיאשו הבעלים, ונטלה אחר כך לעצמו, אינו עובר אלא משום "לא תוכל להֲתַעַלֵּם"**
 שהרי העלים עיניו מלהשיבה
 מדוע אינו עובר על: "לא תגזול" _____
 "הֲשִׁיב תְּשִׁיבָם" _____

סכס, על אלו מצוות הוא עובר במקרים הבאים

האם הוא עובר על				
"לא תוכל להתעלם"	"השב תשיבם"	"לא תגזול"		
			על מנת לגזולה	כשנטלה לפני יאוש
			על מנת להחזירה ולאחר יאוש נתכוין לגזולה	
			המתין לה עד שנתיאשו הבעלים, ונטלה	

המשך בבא מציעא דף כ"ז ע"א - ע"ב

אמר רבא, האי מאן דחזי דנפל זוזי מחבריה בי חלתא, פרש "בי חלתא" (רש"י) _____

ואשכחיה (הרואה), ושקליה, לא מחייב לאהדורי ליה

מאי טעמא, משום דההוא דנפל מיניה מיאש הוא, מכיוון שנפל בתוך החול, הוא סובר שלא ימצא את המטבע

אף על גב דחזייה דאייתי ארבלא (כברה) וקא מרביל, מי ראה את מי _____

ומה הוא ראה _____

מה היה אפשר להוכיח מזה _____

מכל מקום, אין רא"י מזה שהוא מחפש בחול, שאינו מתייאש

משום דמימר אמר המאבד, כי היכי דנפול מינאי דידי, הכי נפול מאיניש אחריני, ומשכחנא מידי

פרש _____

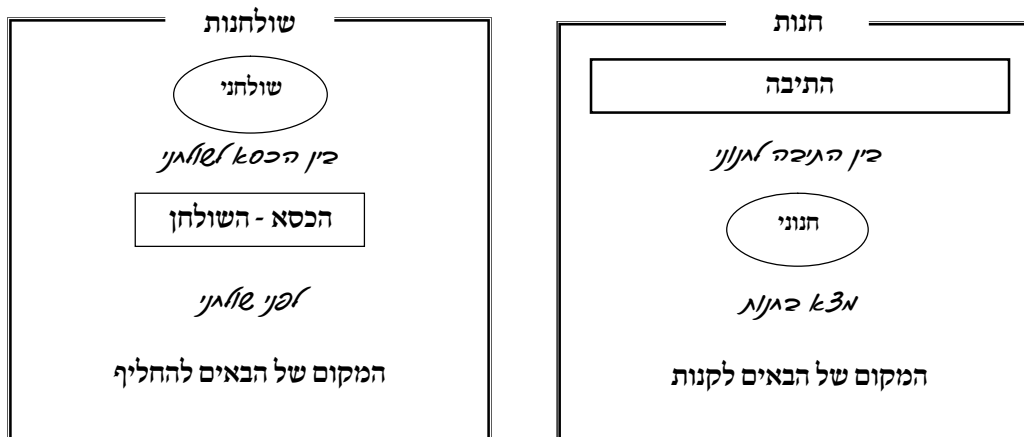
סכס, מה הדין שאמר רבא _____

מדוע אנו אומרים שהבעלים מתייאשים _____

האם אנו אומרים כן גם אם המאבד מחפש בחול _____

ואיך אנו נפרש מה שהוא מחפש בחול _____

בבא מציעא דף כ"ז ע"ב - כ"ז ע"א

מתנני מצא אבידה בחנות, האם מיירי כשיש בה סימן או לא (רש"י)

הרי אלו שלו*, משום דהוא דנפל מיניה מתיאש

אבל אם מצא את האבידה בין התיבה לחנוני, פרש מה היא "התיבה" (רש"י)

הרי אלו של חנוני, מדוע (שם)

מצא מעות לפני שולחני, פרש מה הוא "שולחני" (רש"י)

הרי אלו שלו, מדוע (רש"י)

אבל אם מצא מעות בין הכסא ולשולחני, דהיינו בין השולחן לשולחני (התנא נקט "כסא" משום שהשולחן היה מונח על כסא)

הרי אלו של שולחני, משום שודאי מן השולחני נפל.

סיכום דיני המשנה עד כאן

ומדוע	של מי האבידה/המעות	מצא
		בחנות
		בין התיבה ולחנוני
		לפני שולחני
		בין הכסא ולשולחני

הלוקח (הקונה) פירות מחבירו, או ששילח לו חבירו פירות, ומצא בהן (בין הפירות) מעות, הרי אלו שלו, בגמ'

יתבאר מדוע אינו של המוכר/השולח

אבל אם היו המעות צרורין, פרש "צרורין"

נוטל ומכריז כיון שיש בהן סימן, מה הסימן שיש בהן (רש"י)

סכס, הלוקח פירות מחבירו ומצא בהן מעות:

באיזה אופן הרי אלו שלו

ובאיזה אופן נוטל ומכריז

*עיינין רא"ש שכתב שמה שאין חצירו של החנוני קונה עבורו, הוא משום דלא סמכא דעתיה הואיל ורבים נכנסים ויצאים שם, ויתכן שזהו כוונת רש"י.

בבא מציעא דף כ"ז ע"ב - כ"ז ע"א

גמ' אמר ר' אלעזר, הא דתני במשנתנו "לפני שולחני, הרי אלו שלו" לאו דוקא שמצא לפני השולחן של השולחני

אלא אפילו אם מצא המעות מונחים על גבי השולחן, גם כן מה הדין.

מקשה הגמ', מהא דתנו במשנתנו, מצא מעות לפני שולחני, הרי אלו שלו, מה המשמעות של "לפני" (רש"י)

משמע מזה הא על גבי שולחן, הרי הם דשולחני, ולפי דברי ר' אלעזר מה הדין בזה.

דוחה הגמ', שא"א להקשות ממשנתנו, שהרי אימא סיפא, מצא מעות בין הכסא ולשולחני, הרי אלו של שולחני

משמע מזה הא על גבי שולחן, הרי אלו שלו

אלא מהא ליכא למשמע מינה, פירוש, שממשנתנו אי אפשר להביא רא"י מה הדין במונחין על גבי שולחן

הערה: עיין רש"י שבת קכ"א. ד"ה אלא, שמפרש את הגמ' שם שאין סתירה בין הרישא לסיפא, וזה לשונו "דודאי מתניתין לאו כולה דוקא, אלא חדא מינייהו דוקא רישא או סיפא, ותנא איך אטו ההיא, ולא ידעינן הי מינייהו דוקא דנגמר מיניה".

סיכום מדוע אין רא"י ממשנתנו

מה משמע מזה כשמצא על השולחן	מה הדין בזה	באיזה מקום מצא את המעות	
			ברישא
			בסיפא

סכס, מה אמר ר' אלעזר בדין מעות שנמצאו על השולחן.

והאם אפשר להוכיח ממשנתנו מה הדין בזה.

ומדוע

שואלת הגמ'; ור' אלעזר, הא מנא ליה, איזה דין.

אמר רבא, מתניתין קשיתיה, שהיה קשה לר' אלעזר, שאם נאמר שכשהיו מונחים ע"ג השולחן הרי אלו של שולחני

אם כן, מאי אריא דתני "בין הכסא לשולחני הרי אלו של שולחני"

ליתני, שאם מצא על גבי השולחן, שמה הדין (רש"י).

ואיך נדע שבין הכסא לשולחני, הרי אלו של שולחני (שם).

ומדלא קתני הכי, משמע שמה הדין אם מצא ע"ג השולחן.

הערה: צ"ע איך הוכיח ר' אלעזר מסיפא, והרי הגמ' אמרה "מהכא ליכא למשמע מינה", עיין מהרש"א ותורת חיים.

אי נמי מקור נוסף לדברי ר' אלעזר:

שהוקשה לו, שאם נאמר שעל גבי השולחן, הרי אלו של שולחני, מדוע שנה התנא בסיפא "לפני שולחני הרי אלו שלו"

ניתני מצא בשולחנות (בחנות של שולחני), הרי אלו שלו, כדקתני רישא, "מצא בחנות הרי אלו שלו"

ומה היה משמע מזה לגבי מצא על גבי השולחן.

ועכשיו דקתני "לפני שולחני", משמע שאפילו ע"ג השולחן, של מי המעות.

אלא שמע מינה, אפילו מונחין ע"ג שולחן, הרי אלו שלו

סכס, איך נפרש "לפני השולחני":

לפי משמעות המשנה כפשוטו (רש"י ד"ה לפני)

ולפי מה שמדייקת הגמ' ממה שלא שנה "מצא בשולחנות" (רש"י ד"ה אי נמי)

בבא מציעא דף כ"ז ע"ב - כ"ז ע"א

ביאור המקור לדברי ר' אלעזר שאפילו על גבי השולחן הרי אלו שלו

ומדלא תני הכי מה הדין אם מצאן על גבי השולחן	ואם היה תני כן, מה היה הדין אם מצאן על גבי השולחן	ואיך היה צריך למיתני, אם היה הדין שעל גבי השולחן של שולחני	מאלו מילים במשנה הראי'
			ראי' א'
			ראי' ב'

שנינו במשנתנו, "הלוקח פירות מחבירו וכו'"

אמר ריש לקיש משום ר' ינאי, לא שנו, שְׁמָה _____

אלא בלוקח מן התגר, פרש מהו "תגר" _____

אבל בלוקח מבעל הבית, חייב להחזיר לו את המעות

סיכום דברי ריש לקיש

ולכן מה הדין אם הלוקח ממנו מצא מעות בפירות	ומדוע	האם זו סיבה שבעל המעות מתיאש ממעותיו	מאיפה יש לו את הפירות
	(שם)	(שם)	(רש"י)
			תגר
			בעל הבית

וכן תני תנא קמיה דרב נחמן, פירוש, אמורא שנה ברייתא לפני רב נחמן לפרש משנתנו, לא שנו (שהרי אלו שלו)

אלא בלוקח מן התגר, אבל בלוקח מבעל הבית, חייב להחזיר

אמר ליה רב נחמן למי ששנה את הברייתא, וכי בעל הבית בעצמו דשן, הלא פועלים הרבה דשו אותה

ולכן מה צריך להיות הדין גם בלוקח מבעל הבית _____

ומדוע _____

אמר ליה מי ששנה את הברייתא קמיה דרב נחמן, האם איסמיה, פרש (רש"י) _____

אמר ליה רב נחמן, לא, אינך צריך להסיר ברייתא זו מגירסתך

ובכדי להבין את הברייתא, תתרגם מתניתך (את הברייתא) דמיירי שדשן ע"י עבדו ושפחתו הכנענים

באר התירוץ _____

סיכום דין הלוקח פירות מבעל הבית ומצא בהן פירות

ומדוע	מה הדין	
		כשדשן ע"י פועלים ישראלים
		כשדשן ע"י עבדיו הכנענים